Štev. 258. V Ljubljani, v soboto, dné 10. novembra 1906. Leto XXXIV.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26·—
za pol leta „ „ 13·—
za četrt leta „ „ 6·50
za en mesec „ „ 2·20

V upravništvu:
za celo leto naprej K 20·—
za pol leta „ „ 10·—
za četrt leta „ „ 5·—
za en mesec „ „ 1·70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEC

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat . . . . 11 „
za trikrat . . . . 9 „
za več ko trikrat . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Ne bodo —!

Toliko neumnosti en teden! Aškerc je začel v češkem listu »Volná myšlenka« zbirati slovenske svobodomislece, da bi se nehali bati hudiča, narodno-napredna stranka je objavila v »Narodu« svoj program in način svoje organizacije, kovarica Riehlova je bila na Dunaju obsojena, ker je preveč posnemala svojo ljubljansko tovaršico Löwy, celo s tem, da je podkupovala komisarje in — dr. Tavčar je govoril v državni zbornici.

Najmanj važna je zadeva narodno-napredne stranke. Če čujemo, da se kaka sedemdesetletna starka zmeša, da se hoče možiti, si vsled tega s šminkami popravlja velo lice, se nam rode podobna čuvstva, kakor ko beremo, da je za 15. dan listopada v Sokolovi telovadnici zaupni shod narodno-napredne stranke, ki naj ji pomaga na noge. Naprej povemo lahko, da bo Riehlova, ko presedi svoja leta v ječi, iznova začela svoj posel; kovarjenje naših liberalcev je pa pri kraju.

Uvodni marš k shodu je trobil dr. Tavčar s svojim govorom v državnem zboru. Po tem maršu bodo plesali govorniki in zborovavci. Dr. Triller bo pel v tem duhu o strankinem programu, dr. Tavčar o volilni reformi in dr. Novak o organizacijskem statutu.

Strankin program je zaradi tega zanimiv, ker ga proglaša stranka ravno ob času, ko izgubi vso politično moč. Ogromna večina vsega, kar naglaša v korist kmetu, obrtniku, trgovcu, uradništvu in delavstvu, se da doseči v državnem zboru. Dokler je imela stranka kaj poslancev v državnem zboru, je ta program ni brigal; sedaj, ko ne bo imela nobenega več, ve vse, kaj se mora zgoditi .Imenitno! Samo tega ne vemo, kje je kak kmet, obrtnik, trgovec, uradnik in delavec, ki bo iskal pomoči pri taki stranki? Znamenita je tudi ta-le točka v programu:

Za vse zakonodajne zastope priznava stranka načelo splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice na podlagi proporcionalnega volilnega sistema: Načelo splošne volilne pravice naj se uveljavi tudi v avtonomne zastope.

O nji se bo razvil, kakor smo že rekli, dr. Tavčar. Najlepše delo počaka dr. Novaka: organizacija. Zaupni shod bo izvolil trideset mož v izvrševalni odbor; petnajst jih mora stanovati v Ljubljani. Ti se bodo ločili v odseke:

a) za organizacijo stranke in agitacijo v njene namene;

b) za finančne stvari stranke;

c) za prirejanje shodov in snovanje društev;

d) za narodno gospodarstvo;

e) za časnikarstvo.

Pri organizaciji bo pa glavna stvar denar. Dr. Tavčar se je naveličal šteti iz svojega žepa. Zato se bo pa plačeval stranki davek v narodni sklad; in kakor je določeno, ne vzamejo manj, kakor po dve kroni na leto; vrh tega bi strigli vsem poslancem, ki imajo diete, po tri odstotke. Duša krščanska, kaj hočeš več? Za dve kroni na leto si lahko pristašica narodno-napredne stranke. Najprej plačaj, para, potem pa smeš tudi, če te je volja, čakati, kdaj se uresniči novi program. Kovarstvo po dve kroni!

Mora iti! Saj pomaga tudi vpokojeni kaplan Aškrc. Brez kaplanov ne gre. Pesnitelj Mučencev in Junakov ima v Pragi tovariša, odpadnika Kunte-ja, ki v zvezi z Julijem Myslikom pod zaščito profesorja Masaryka izdaja že drugo leto »Svobodno misel«. V nji se goji svoboda s tem, da se napada katoliška cerkev in sploh vsaka vera po znanih vzorcih. Že več kakor 50 let se med drugimi stvarmi vlači tudi misel, naj bi se organizovali odkriti bojevniki vsake verske družbe, po svetu. Največji kričač v tem oziru je jenski Haeckel. Imeli so že nekaj mednarodnih shodov in pri teh so sklepali, naj se med vsemi narodi osnujejo posebni listi za razširjenje svobodne misli. Pri nas je z novim listom težko, saj imamo »Narod« in »Sočo«. Aškrcu se pa vseeno toži po posebnem listu in zato je šel gostovat v Prago. Spisal je člančič; podpisal se je pa »pripravljalna skupina slovenske Svobodne misli. « Člančič slove:

«Veselo in bujno življenje se začenja probujati med narodi; preteklo stoletje dela, nabiranja plodov duševnih in gmotnih sposobnosti je probudilo v narodih slutnjo, kako brezkončno krasnega življenja je zmožen človek. Primerjajoč pa te krepke valove z našo Slovenijo, obhaja človeka groza, hujši oblaki, kot so zimske megle po naših dolinah, pokrivajo duševno obzorje njihovih prebivalcev.

Suženjski strah, to je geslo, pod katerim se še vedno plové; ne samo pri ljudstvu, razumništvo je istotako pravi sin svojega naroda. Stoletja so nas zastrupljali se strahom, ki nam je razvodenil kri, ki je omogočal, da smo redili pijavke, ki so pripravljali nam pot v nebeško večnost, sebi pa bujno sedanjost. Po zaslugi razdvoja drugod smo izgubili l. 1848 gmotne gospodarje, duševni so pa ostali.

Tako sedanji Slovenec inteligent neodločno omahuje med poželjenjem za življenjem in strahom — pred hudičem. Na eni strani mu razuma in čuta stari nauki več ne zadovoljujejo, na drugi strani mu pa stoletja vtepani strah ne dá, da bi v največji globočini srca ne pustil kotička pripomočkom za — zadnjo uro. A ker se sam boji iskati, ne pusti tega tudi svojemu bližnjemu. To je psihologični vzrok sedanjih in bodočih uspehov rimskega klerikalizma in neuspehov naših stremljenj po Sloveniji.

Ta neodkritosrčnost in strahopetnost v duševnem življenju se kruto maščuje — poraz za porazom, na celi črti. Človek, ki ni samega sebe gotov, ne more krepko delovati, a vrednost naroda je svota vrednosti posameznikov.

Kar se je »delalo« v tem oziru, se je delalo iz političnih nagibov, zato ni bilo nič popolnega, samo polovičarstvo, ker se ni delalo vsled prepričanja, organično razvitega na podlagi rezultatov novega časa.

Bodisi pojdemo z njim samostalno živet, ali pa postanemo hrana zanj.

Vstanavljamo slovensko skupino na strani češke sekcije Svobodne misli, ki nam je dala prostor v svojem listu, da bomo imeli takoj začetek svojega glasila. Pisano bo z vsporedim češkim prevodom, da tako pokažemo praktično svojo vzajemnost.

Vse posameznike dobre volje pozivljemo v svoje kolo in končamo z željo, naj duh značajnega Husa prešine potomce onemoglega Črtomira, da pride v naše duševno življenje več poštene odkritosrčnosti.«

Sedanji zastopnik slovenskega izobraženstva ima torej po trditvah te dične »pripravljalne skupine« več lastnosti. Glavni sta poželjenje za življenjem in strah pred hudičem. Vrh tega je še neodkritosrčen, strahopeten polovičar.

»Pripravljalna skupina« pové tudi, kam poglavitno meri; združiti slovenske inteligente, da bi se ne dali previdéti na zadnjo uro. Aškerc, fej te bodi! Ljudje »Svobodne misli« zdržujejo take razmere, ki so se pokazale svoj čas v pravdi varovanke ljubljanskega policijskega komisarja in ki so v brutalni nagoti prišle v javnost ob Riehlini sodni razpravi minoli teden na Dunaju. Na najpodlejši način se krati svoboda ljudem, najumazanejše se izkoriščajo te žrtve svobodne misli. Aškerc naj si tam poišče mučenikov.

Neodkritosrčni, strahopetni polovičarji, kakor jih imenuje slavna »pripravljalna skupina«, bodo prihodnji četrtek zborovali. Aškerc ne bo zadovoljen ž njimi. On hoče Jurijev Stopistranov. Nad vsem tem se pa reži vsemu človeškemu čutu v grozo spaka moderne, Bogu in veri odtujene družbe z Riehlino marko.

Ti ljudje ne smejo dobiti našega naroda v svojo oblast. Poguma in vstrajnosti, boja in dela je treba, pa ga tudi ne bodo!

Ustanovitev „Hrvaške krščansko-socialne stranke prava“.

Zagreb, 8. nov. 1906.

Že več let deluje pod razprostrtim kršč.-socialnim praporom »Hrvatska radnička zajednica«. Drugih krščansko-socialnih strank na Hrvaškem ni. To se je zelo čutilo. Premalo zanimanja za krščansko zavest med ljudstvom, na drugi strani premalo zanimanja in dela na gospodarsko-socialnem polju.

Dve leti se je vršilo mnogo razgovorov in sestankov, da se zasnuj moderna krščanska hrvaška stranka. Želja se je uresničila dne 7. in 8. t. m.

V »Hrvaški radnički zajednici« se je zasnul odbor za organizacijo Hrvata katolika, ki je sklical skupščino, na kateri se osnuj nova stranka.

Na shod je došlo dokaj lepo število zavednih Hrvatov. Prevladalo je krščansko-socialno delavstvo, zbralo se je lepo število hrvaškega svečeništva, a zastopana sta bila tudi obrtnik in visokošolec.Na ustanovni skupščini je bil zastopan naš list in se je njega zastopnik večkrat oglasil k besedi.

Dne 7. t. m. dopoldne in popoldne sta se vršili dve posvetovanji, na katerih se je prerešetal program nameravane nove »Hrvatske krščansko-socialne stranke prava« in pa organizacijski strankin načrt.

Zvečer je pa bilo v »Sokolovi« dvorani slavnostno zborovanje. Prvi govornik g. dr. Lončarić je dokazal v obširnem govoru potrebo nove stranke. Socialna demokracija nam odtujuje delavstvo. Širi se tudi med kmeti. Hrvaško časopisje je z malimi izjemami s socialnimi demokrati. Če nimamo prijateljev med časopisjem, kako bi jih imeli med ljudstvom. Inteligenca naša nam ni prijazna in nas psuje s furtimaši. Naša stranka hoče se držati socialno ekonomskega programa, ki ga je razvil papež Leon XIII. in ki jih priporoča sedanji papež Pij X. Delavstvo mora dobiti vpliv tudi v političnem življenju. »Hrvatska radnička zajednica« ostane tudi za nadalje v stranki popolnoma samostojna. Od Star-

LISTEK.

Med življenjem in smrtjo.

Ruski spisal **A. Tolivarova.**

Na nekem velikem kolodvoru blizu Petrograda bilo je kaj živahno — vse je namreč pričakovalo prihoda vlaka, a blagajna je bila še zaprta.

Gori in doli so promenirale po peronu elegantno napravljene dame, spremljevane od gospodov. Posebno opazovalo je vse vitko damo, kostanjevih las in zagorelega obraza, s šopkom čajevih rož v roki. Oblečena je bila v lepo belo čipkasto obleko, katere vlečko je znala posebno elegantno prilegati svoji vitki postavi. Nji na strani stal je gospod v panama, nič manj elegantno napravljen kot njegova spremljevalka in je oprezno držal njen solnčnik.

»Nikdar ni dobro dolgo v druščini sedeti,« govorila je krasotica. »Radi tega dolzega sedenja ne bova sedaj pred dvemi doma.«

Ko je prišla elegantna dvojica do neke gotove točke, se naenkrat obrne.

»Le poglejte,« nadaljevala je dama in nervozno pulila cvetkam liste, »kako so tla umazana! In zakaj? Ker je v vlaku 1., 2. in 3. razred. Vidite, kakšno občinstvo nas obdaja: kmetje, kmetice, vojaki . . .«

»Kaj se vendar vznemirjate, saj ti ljudje ne bodo v vozu pri nama sedeli?« miril jo je gospod.

»Nisem vznemirjena vsled tega, da bi to ljudstvo v kupeju pri nama sedelo, temveč vsled pogovora pri čaši čaja, radi katerega sva zamudila vlak. Preje — bil je vsakdo doktor in sedaj hoče biti vsakdo politik . . . Saj mora že postati človek neumen vsled vednih pogovorov o dumi. Postavili so vanjo same kmete, pa so še ponosni nanje. Kakšni smrkovci so to! Ste li videli v »Novaje Vremja« fotografije teh rešiteljev domovine? Prav za v razstavo! . . . Zraven pa še naše ženske s svojo ravnopravnostjo.«

Gospod se je priliznjeno smejal. Komaj je mogla dama svoje mnenje o dumi izraziti, kar se je pojavil prav blizu nje, kot bi iz tal zrastel, neki delavec, kateremu se je ta daleč ognila na stran.

Oblečen v rudečo, ponošeno srajco in temni telovnik, z vrečo čez ramo, sekiro in žago v roki, pogledal je damo nekoliko ostreje in šel negotovega koraka dalje.

Njegova primerna, vitka postava, njegovo lepo, pravilno obličje me je zanimalo in šel sem za njim. Ko je prišel do klopi, položil je sekiro in žago nanjo, vzel vrečo z raznimi pripravami z rame in pričel z nogo svoj, vsled prahu zarudel, visok škorenj sezuvati. Iz njega je padlo zloženo aršinsko merilo in nekaj težkega, zavitega v stare časnike — bil je bakren denar. Skrbno ga je preštel poravnavši umazan, naguban obojek, je zopet obul ne brez napora škorenj in ravnotako pričel sezuvati druzega. Iz tega se je strkljalo še nekaj bakrenih novcev. Zložil je denar skupaj, vzel sekiro, žago in vrečo ter se podal k blagajni, da bi si kupil vozni listek.

Z voznim listkom v roki prišel je zopet na peron, toda sedaj ga je pričel posebno opazovati od glave do peta oboroženi železniški orožnik. Marljivi, slavni čuvaj reda je mogel komaj namigniti s prstom, kar sta kmeta že dva železniška uslužbenca prijela in nam je ta takoj izginil izpred očij. Toda, ko so se v daljavi jele kazati velike ognjene oči lokomotive, spustili so ga zopet na peron. Kam pa so ga preje peljali in kaj so mu storili — to je ostala skrivnost.

Toda solze, ki so mu tekle po njegovih licih in ki si jih je s svojo žuljavo roko brisal, in njegove med jokom izgovorjene besede: »Zakaj, zakaj neki, komu li sem storil kaj žalega?« pomenile so dosti.

Vlak je odrinil in kmalu smo se pripeljali do druzega, velicega kolodvora, ki je bil močno razsvetljen z električnimi svetilkami.

Tudi tukaj je čakalo dokaj potnikov. Ko so vsi vstopili, vozili smo se naprej. Naenkrat je pričel naš vlak počasneje voziti in slednjič se je ustavil.

Kaj neki se je zgodilo? povpraševali smo drug druzega. Prihaja li kak vlak od nasprotne strani? Se je kje kaj potrlo? Mnogi potniki so zapustili vozove; vsakega so navdajale razburjajoče misli. Sprevodnik je hitel s svetilko naprej. Vozovi so se polagoma praznili.

Stali smo ob vagonih in dolgo ugibali, kaj se je zgodilo. Iz mesta, kjer se je imelo nekaj zgoditi, prihajal je sprevodnik in jednoglasno smo ga vsi prašali, kaj se je zgodilo.

»Neki človek je bil od vlaka povožen,« odgovoril je pretrgano in hitel dalje.

Kar sem mogel s svojimi očmi v daljavi razločiti, stala je ob vozovih 3. razreda množica ljudij, ki so pripadali večinoma vojaškemu stanu. V zamolkli nočni tišini so glasovi čudno odmevali; toda razločiti nismo mogli od daleč niti jedne besede. Še jeden je pritekel mimo in hitro pravil svojemu znancu:

»Neki delavec je povožen, obe nogi do trupla ste odtrgani, položili ga bodo v nosil-

čevičeve stranke nas loči le izrazito krščansko-socialni program. Obžalujemo, da so nastopali Starčevičanci skupno z naprednjaki.

Doktorand Milan Andrlič je vrlo dobro govoril o potrebi organizacije med delavstvom, obrtniki in kmeti.

Urednik »Hrvatstva«, nam Slovencem izza III. katoliškega shoda znani Slawik, je krasno govoril o prosveti in pouku. Delati moramo, da bo naša mladina bolj srečna, kakor mi. Kam dovede absolutna svoboda, dokazujejo samoumori.

Ob velikem navdušenju je shod odobril program in pa organizacijski načrt nove stranke. Program je sličen onemu, ki so ga izdelali naši katoliški shodi. Stranka stoji na verskem in narodnem stališču in na temelju demokratizma, da zadobe široki ljudski sloji zastopstvo v postavodaji. Zahteva društveno svobodo. Program se deli v 1. politični, 2. gospodarsko-socialni in 3. v prosvetno bogoslovni del.

V političnem oziru zavzema stranka program stranke prava iz leta 1894, ki zahteva, da se hrvaški narod, ki stanuje v Hrvaški, Slavoniji in Dalmaciji, v Reki z okolico, Medmurjem v Bosni, Hercegovini in Istri zjedini v samostalno državno telo v okviru habsburške monarhije in hoče delovati z vsemi silami, da se priklopijo Hrvatom tudi bratje Slovenci.

Gospodarsko socialno vprašanje hoče rešiti nova stranka na temelju krščanskih načel. Obširno se peča s socialnimi preosnovami glede na obrtni, delavski, kmečki in trgovski stan.

Program nadalje zahteva versko šolo, zahteva večje število šol in prisilni obisk šole. Zahteva tudi reformo srednjih šol.

Glede na hrvaško vseučilišče se zahteva da ima biti zavod, kjer se ne sme grešiti proti zajamčeni verski resnici. Zahteva se nadalje medicinska fakulteta in višja tehnična šola.

Zdravi nauki naj se širijo med ljudstvom po čitalnicah, ljudskih knjižnicah in po ljudskih predavanjih.

Stranka hoče nastopati tudi za materijelno izboljšanje, tako ljudsko kakor tudi srednješolskega učiteljstva.

Končno zahteva »Krščansko - socialna stranka prava« za vse moške državljane, stare 24 let, ne glede na stan in bogastvo, v zakonodajalni in občinski upravi splošno, enako, tajno in direktno volilno pravico.

Shod je tudi odobril strankin organizacijski štatut.

V eksekutivni odbor stranke so bili izvoljeni za podpredsednike: dr. Ante Alfirević iz Spljeta, dr. Franjo Binički iz Senja, Ivan Bedek - Radosavljev iz Zagreba, za tajnika drd. Milan Andrlić iz Zagreba, za blagajnika Franjo Suša iz Zagreba, odborniki so: Stjepan Hartman, Oto Slavik, dr. Josip Lončarić, Josip Domines, Ciril Ferenčina, Mijo Gašparec, Gavro Lorković, Milan Hok, dr. Hugo Mihalović, Rajmund pl. Križanec, Stjepan Strzalkovski. Središnji odbor sestoji iz gospodov: Pero Monal, Anton Kavran, Matija Bregeš, Juraj Kocijančić, Josip Cirković, Rihard Fišer, Mato Lovadenič, Žagar, Jašo Platz in Mate Brusić.

V imenu »Slovenca« je pozdravil zborovalce Moškerc, ki je želel, naj bi krepko širila nova stranka ideje krščansko - socialne med hrvaškim ljudstvom.

Dne 8. t. m. dopoldne ob 10. uri se je vršilo posvetovanje, kako izvesti politično organizacijo. Razpravljalo se je tudi jako obširno o ustanovitvi izobraževalnih društev in se naročilo eksekutivi, da prouči vprašanje.

Ob 1. uri je bil jako dobro obiskan banket. Zvečer ob 8. uri se je vršilo še končno zborovanje, na katerem so se navduševali po večini iz delavcev obstoječi zborovalci za krščansko-socialna načela.

* * *

Nova stranka se bode brez dvojbe morala bojevati z velikimi težkočami. A ta boj prične lahko. Oporo ima pred vsem v jako dobro organiziranem krščansko - socialnem delavstvu. Naslanja se na dnevnik »Hrvatstvo« in pa na tednik hrvaškega krščansko-socialnega delavstva »Glas Naroda«.

Tedenski pregled.

Državni zbor. V prvi seji pretečenega tedna je prišel na vrsto nujni predlog Gessmannov, ki zahteva takojšnjo razpravo o vol. reformi. Pričakovati je bilo mnogo vrišča, kajti Vsenemci so že prejšnjo nedeljo ropotali na shodih in vpili, kolika krivica se jim godi po vol. reformi. — Ko je nastopil prvi govornik Gessmann ter zagovarjal nujnost predloga, so zagnali takoj krik; še bolj pa so divjali, ko je nujnost priporočal dr. Šusteršič. Vpili so nanj, motili so ga in mu metali psovke v obraz. Izostati seve ni smel Plantan, ki je kričal, da je Šusteršič prodal meščane na deželo. Toda govornik se je smehljal nagajivcem ter s svojo mirnostjo dosegel velik uspeh; nasprotnikom je pošla sapa. Govornik je dokazal, da novi vol. red Slovanom še ne prinese popolne pravice, vendar krivica bo mnogo manjša. Vrhunec narodne in politične propalosti pa so pri tej priliki dosegli slovenski liberalni poslanci, ki so se družili z najnizkotnejšo družbo v parlamentu, s Schönererjevo druhaljo, da obstruirajo in to v osodepolnem trenotju, ko obmejni Slovenci pričakujejo rešitev od »Slovanske zveze«. — Pri razpravi o nujnosti je govoril tudi dr. Korošec, ki je napravil prav dober vtis. Kot glavni govornik zoper nujnost Gessmannovega predloga je bil izbran dr. Tavčar, ki je pobijal vol. reformo sploh z opetovanim ponavljanim razlogom » ker hoče našo (liberalno) stranko uničiti.« Hudoval se je, da se mu očita zveza z Vsenemci, obregnil se je na Mladočehe, ker niso plesali po njegovi muziki; ob sklepu sta mu častitala samo Plantan in Ferjančič. — Zbornica je nato z 227 glasovi sprejeta nujnost: proti pa je glasovalo le 46 poslancev. Tako se je zagotovilo takojšnje drugo branje vol. reforme.

V generalni debati o drugem branju vol. reforme je govorilo mnogo poslancev. Zanimiva je bila izjava rusinskega poslanca Romanczuka, ki je trdil, da za Nemci dobe Slovenci in Rumuni razmerno še največ poslancev. Zadnji govornik v četrtkovi seji je bil dr. Vovšek; izjavljal je, da se morajo v nadrobni razpravi popraviti krivice, ki hočejo z njimi prikrajšati Korošce in Štajerce. — V petek je nastopil dvorni svetnik Šuklje, ki se je odločno postavil za vol. reformo in dosegel obilo odobravanja. Izborno je polemiziral zoper dr. Tavčarja. — Prihodnji teden se že prične specialna debata, ki bo razdeljena v 13 skupin. O Kranjski, Štajerski in Koroški se bo razpravljalo skupno.

Burne občinske volitve so imeli v Budjejevicah. Čehi hočejo priboriti zmago nad Nemci. Nemški trgovci so zaprli prodajalne, ker so se bali Čehov, bilo je mnogo izgredov tako, da je prišlo mirit več stotnij vojaštva. Na volišče je prišlo 93 odstotkov volilcev. Izid doslej še ni znan.

Bliža se kastrofa na Francoskem, ker je le še mesec dni, ko ima stopiti v veljavo zakon o ločitvi cerkve od države. S framazonsko postavo hočejo cerkev razkosati in razcepiti v društva, ki bi ne bila v nikaki zvezi, ampak odtrgana od celote in podvržena društvenim zakonom. Ako se katoličani ne pokore, se jim vzame vse cerkveno premoženje. Take roparske, a obenem smešne postave papež pač ni mogel odobriti. Vlada je pa vendar sedaj v nemali zadregi. Ministrstvo Sarrien je odstopilo, ker si ni upalo tega izvršiti. Prišel je judovsko framasonski hlapec Clemenceau, ki napoveduje preganjanje katoličanov, a poslednji bodo storili tudi svojo dolžnost.

Na Češnjici v selški dolini je bil v nedeljo shod kat. političnega društva. Dr. Krek je pojasnil velik preobrat v političnem življenju, ki bo nastal vsled vpeljave splošne vol. pravice. Opisal je boje, ki so jih imeli naši zastopniki za pravice ljudstva ter omenjal tudi smešna sredstva, ki so z njimi umirajoči liberalci hoteli preprečiti vol. reformo. G. Podlesnik je govoril o pomenu duševne in telesne izobrazbe. — Volili so na to pripravljalni odbor za društvo »Planinski Sokol« ki bo imelo namen, delovati v zgorajšnjem smislu.

Lepo odhodnico so oskrbeli odhajajočemu ravnatelju dr. Fr. Deteli dne 30. oktobra novomeški profesorji. Razni govorniki, ki so se v presrčnih besedah poslavljali, so pokazali, kako so čislali odličnega, učenega, vernega moža, prijatelja mladine, vzornega katoličana in skrbnega rodbinskega očeta.

Pobalinstvo. Svobodomiselno nemško dijaštvo v Gradcu, ki zahteva, kakor sploh liliberalci, svobode le zase, — je hotelo zabraniti katoliškim dijakom »Karolincem«, da ne bi smeli nositi društvenih znakov na univerzi. Toda nastop rektorjev in policije jim je prinesel le veliko blamažo. Kranjski »Karnijolci« so bili seveda v prvih vrstah nemških sirovežev. Nemški burši se branijo hoditi k predavanjem, dokler je katol. »Karolincem« dovoljen vstop v društvenih opravah. Kdo bo zmagal?

Ruske novice. V Kronstadtu so 3. t. m. ustrelili dve mladi deklici, ki so pri njih našli bombe. — Na univerzi v Peterburgu je 8000, v Moskvi pa okrog 9000 slušateljev; ni čuda, če se porodi med njimi marsikak nemir. — Upokojeni general Steselj nima nikakih sredstev, zato so mu dali nekoliko pokojnine. — Ustrelili so tri profesorje varšavske univerze radi veleizdaje. V nekem moskovskem predmestju so roparji okradli trgovca Šolkova ter potem še njega odvedli seboj.

Mariborski Slovenci so poslali občinskemu svetu ljubljanskemu brzojavko, ki v njej prosijo, da se tudi v Ljubljani prepovedo vsi nemški napisi toliko časa, dokler ne smejo imeti Slovenci v Mariboru slovenskih napisov. **Občinski svet ljubljanski se pri zadnji seji ni genil!**

Raznoterosti. »Zadružna zveza« je dobila državno podporo 20.000 kron. V Zagrebu je bil 7. t. m. ustanovni shod hrvaške, krščansko-socialne stranke prava. — Ljubljanskim magistratnim uradnikom je občinski svet povišal dohodke. Svetnik dr. Triller je pristavil: »S to predlogo je storil občinski svet veliko socialno delo. — Nemški hujskač, učitelj Wisiani v Domžalah je bil aretiran; dolže ga nenravnosti — Žužemberk dobi baje električno razsvetljavo. — Iz Šangaja na Kitajskem se poroča, da trpi lakoto 11 milijonov ljudi v provinci Piangsu. Ljudje umirajo od gladu. — Najlepše gledališče, kar jih ima svet, bodo imeli v kratkem v New Jorku. — Novo rudo »Antimon« so zasledili med Trojanami in Št. Gothardom. Družba, ki se bo lotila podjetja, bo potrebovala takoj več sto delavcev. — Akcijska družba, ki je lastnica ljubljanske predilnice, se preseli na Ogrsko; tovarno kupuje veleindustrijec g. Gassner. — Na obrtniški sestanek, ki je bil zadnjo nedeljo, je prišlo 33 obrtnikov. Sklenilo se je, da se prirede strokovni tečaji po vseh kranjskih mestih. — Govorica, da pride v Ljubljano korno poveljstvo, ima vedno več gotovosti. — Na shodu v Kobaridu dne 4. t. m. je bilo 400 slovenskih mož, ki so izrekli zaupanje slovenskim poslancem v »Slov. zvezi« glede dela za vol. reformo. — Pri postaji Rogov na varšavsko-dunajski železnici so bile na poštni vlak vržene tri bombe in iz vlaka oropanih milijon rubljev. Dva voza sta zgorela; roparjev je bilo sto. — Kranjska hranilnica ima že 280.000 kron za prihodnje nemško gledališče v Ljubljani. — Stolni prošt v Ljubljani postane kanonik Sajovic.

Godovi prihodnjega tedna: Nedelja 11. nov.: Martin škof, Mena; ponedeljek 12.: Martin muč., Livin; torek 13.: Stanislav K., Didak; sreda 14.: Jozafat, Serapijon; četrtek 15.: Leopold, Jedert; petek 16.: Edmund, Otmar; sobota 17.: Gregorij, Viktorija.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Glavna razprava končana.

Dunaj, 9. nov. 1906.

Opozicija pojema, **obstrukcija je poražena.** Hudournik govorov se je umiril v širši strugi stvarne razprave. Sicer še dežuje, a oblaki se že trgajo in solnčni žarki prodirajo politične megle. Število načelnih nasprotnikov splošni in enaki volivni pravici se je skrčilo na dobro tridesetorico, ker tudi češki veleposestniki nočejo več plavati proti toku močne reke. Izmed današnjih govornikov sta se samo dva načelno izrazilo proti enaki volivni pravici, moravski poslanec dr. Hruban in načelnik poljskega kluba Abrahamovicz, ki priporočata pluralni volivni zistem kot prehod do enake volivne pravice. Celo moravski veleposestnik pl. Skene je postal iz Savla Pavel. Češki protigovornika dr. Plaček, Udržal in Choc le zato pobijajo načrt volivne preosnove, ker češki narod dobi razmerno premalo mandatov. Odgovornost hočejo zvreči na Mladočehe in njihovega voditelja, dr. Kramaža. Torej opozicija iz taktičnih razlogov.

Največjo pozornost sta danes brez dvoma vzbujala Abrahamovicz in Šuklje. Prvi je govoril v imenu poljskega kluba, ki bode odločeval o usodi volivne preosnove pri tretjem čitanju. Izjavil je, da Poljaki odločno zahtevajo pluralno volivno pravico, širšo deželno avtonomijo in poljski mandat v Bukovini. Nevarna klečet bode le pluralni volivni zistem, ker ima mnogo pristašev med Nemci in češkimi agrarci. Sicer pa so Poljaki tako previdni politiki, da ne bodo izvajali zadnjih posledic.

Dvorni svetnik **Šuklje** pa je danes zopet dokazal s svojimi ognjevitim in duhovitim govorom, da je izvrsten govornik in nevaren protivnik na govorniškem odru. Razpršil je naglo vse zofizme, ki jih je navidezno uporabil dr. Tavčar za svojo politično oporoko. Dr. Tavčar je — naglaša govornik — dober govornik, a jako slab politik. In če propada njegova stranka, je ravno dr. Tavčar sam kot voditelj največ kriv. Dr. Kramažu je očital, da je nesposoben voditelj. Isto smemo reči o voditelju slovenske liberalne stranke. Dne 27. septembra 1905 so dr. Tavčar in njegovi ožji tovariši v deželnem zboru Kranjskem nujno predlagali splošno in enako volivno pravico za državni zbor. (Klici: »Čujte!«) Storili so to bržčas v trdni nadi, da baron Gautsch nikdar ne predloži načrta za splošno in enako volivno pravico. Tukaj pa dr. Tavčar pobija splošno in enako volivno pravico, češ, da je vlada prehitro vrgla to vprašanje v zbornico. To je vendar največja nedoslednost. Tukaj očita dr. Kramažu, da je opravljal službo rablja proti slovenskim liberalcem in tako varal svoje volivce. Ali dr. Tavčar ne vara svojih volivcev, če doma zagovarja splošno in enako volivno pravico, tukaj pa jo pobija z vso svojo zgovornostjo?

Toda nikakor ni res, da bi bil dr. Kramaž nekak Herod slovenske liberalne stranke. Ta stranka propada, ker nima trdnih tal mej slovenskim narodom in ker jo njen voditelj dr. Tavčar, vodi v pogubo. Dr. Tavčar je — rekli bi — najboljši agitator za Slovensko ljudsko stranko in zasluži, da ga vodstvo izvoli za častnega člana. (Smeh.)

Dr. Tavčar je povdarjal z močnim naglasom, da je bila dne 21. julija t. l. oškodovana, poražena, pokopana čast češkega in slovenskega naroda, ko je odsek odobril kompromisni predlog glede na razdelitev mandatov med Čehe in Nemce na Češkem. Kako resen je ta dr. Tavčarjev vzklik, kaže najbolje dejstvo, da je tudi član jugoslovanskega (Tavčarjevega) naprednega kluba glasoval za kompromis. (Klici: Čujte!) Dr. Tavčar tarna in toži, da je na Kranjskem pokopana svobodna misel, ker kranjska mesta in trgi izmed treh mandatov izgube dva. Toda, kaj je zahteval Plantan v odseku? Da se mej mesta štejejo tudi kraji, ki štejejo 216 duš (Turjak), 178 (Trebenje), 164 (Goričani). Spravil je kar 30 krajev skupaj za en volivni okraj, od primorske meje (Senožeče) doli do Kolpe in Sa-

---

nico in kmalu nesli mimo. Zdravnik trdi, da je še živ«. Gruča ljudij se je jela premikati in prihajala je vedno bližje. V ponesrečencu sem opazil istega delavca, ki sem ga pred četrt ure videl na peronu, z vrečo, sekiro in žago obloženega. Njegovo lepo obličje s temnimi zalisci in majhno brado, ki je bila globoko na prsi naslonjena, bilo je zelo resno, mirne njegove roke iztegnjene, njegove odtrgane noge pa so ležale ob truplu, kot so jih v hitrici položili, s petami navzgor. Ko so ga nesli mimo, šumele so mi po ušesih njegove besede: »Zakaj, zakaj neki, komu li sem storil kaj žalega?«

Ko je vlak nadaljeval svojo pot, nesel je kmalu sprevodnik njegove škornje skozi naš voz.

»Kje je sedaj ponesrečenec?« vprašal sem ga jaz.«

»Položili so ga v vagon za prtljago,« odgovoril je izprevodnik. »Gotovo je že izdihnil.«

Pripeljali smo se na kolodvor — in tudi tukaj nas je pričakovala množica potnikov. Kot bi trenil, je bila vest o ponesrečencu vsem na kolodvoru znana. Postreščki so hiteli semtertja. Kmalu se je prikazala nosilnica. Potniki so se postavili ob vagonu za prtljago.

Med množico so se slišali glasovi: »Ga že neso, ga že neso!«

Pogledal sem skozi okno. Kar mraz me je izpreletel — tako strašno je izgledal.

Niti sledu ni bilo o prej tako lepem obrazu. Hude muke so ga popolnoma izpremenile. Glava mu je visela nazaj, njegova usta so bila odprta, roke nervozno skrčene, iz odprtih oči pa je sijal boj in hude bolečine.

Pri vratih kolodvora se je množica razstopila. Odnesli so nam truplo izpred oči, neznano kam. Znamenje za odhod vlaka je bilo dano in vlak se je jel pomikati dalje.

Nesrečnež! Kaj te je k temu strašnemu koncu pripeljalo?

Si li sklenil zato, ker si občutil vtis krivice, kar svoje naporno, s težavami preobloženo življenje, življenje polno pomanjkanja in krivice si vzeti, ali je bilo vse le slučaj?

Naj počivajo v miru Tvoje kosti, rešeni mučenik! — — —

* * *

Zavest, ki me je navdajala, ko sem nadaljeval vožnjo, bila je neznosno težka. Zdelo se mi je, da sem bil tudi jaz deležen njegovih duševnih bolečin. — — —

Ko smo dospeli v Peterburg, srečal sem zopet eno lepo opravljeno damo. S celim telesom je visela na roki svojega spremljevalca in besedovala nejevoljna:

»Radi tega zoprnega delavca, ki me je na kolodvoru tako prestrašil, imel je naš vlak zamudo in je stal tako dolgo na prostem; vsled vlažnosti je perje na moji novi boi popolnoma odnehalo, nazadnje me je pa pričela še glava boleti, da komaj stojim.«

Na kolodvoru ju je čakal drago opremljen voz, v katerega sta bila vprežena dva čila, siva konjiča.

Ko je gospoda s pomočjo sluge sedla, zavil je ta njune noge v baržunasto ogrinjačo in kot blisk so izginili, za seboj pustivši oblak prahu.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Sam Buh ve, de s jest še nikol nism dumišlvou, de sm kakšna taka lampa, kokr je hofpulberar Franketa. Tu je enkrat ena; de mam pa zravn use sorte druge ruputije tud še neki mežganu u glau, tu pa lohka rečem. Velik jest na guvarim, če pa glih kerkat kašna bleknem, pa vem kua sm bleknu; tku de glih brez vsacga nuca nisa nekol moje besede. Zatu b biu pa jest gvišn že zdauni ubčinsk. al pa kašn drgačn svetnik, al b biu pa že clu kašn predsednik, če ud druzga ne, pa saj ud kašnga piparskega društva, če bi se tku naprej štulu, kokr se nahter drug štulja. Tku pa raj pud mernkam mlatm, de me nubeden na vid in sm veseu, de me ldje saj slišja; še bl veseu b pa biu, če b se moj mlatejne tud ldi kej prjeu.

De sm začeu dons ta nar preh ud lampe guvort, me je tu h tem napelal, ke se je zadn cajt tulk guvurl in pisal ud iblanske razsvetlave, de sa mogle človeka že ušesa bolt. Če se pa že glih usak u tu utakne, zakaj b se pa jest na smou, ke tud neki vem.

De je luštn tkula zvečer ukul ruguvilt, če je lepu po cestah razsvetlen, tu je res, in zavle tega se na um iz nobenmo prepiru. De b pa mogu glih rotuž za ta razsvetlava skrbet in gnar vn metat, tu m pa na gre u glava. Lepu jh prosm; kuku pa pride rotuž do tega? Kene, tist ke pu noč ukul ruguvilja in za tu razsvetlava nucaja, tist pu navad nubenga dauka na plačujeja; tist pa, ke dauk plačujeja, tist sa pa že tulk u leteh, in sa že tulk h pamet pršli, de se pu noč raj duma držeja, kokr pa, de b tlela ukul puhajkval in ldem prglauce in nadlega delal.

ve. Glasovali so v odseku pač nekateri člani za ta nezmiselni predlog samo zato, ker ne poznajo krajevnih razmer. (Tako je!)

Dr. Tavčar je velik gromovnik za svobodo. A ta svobodomiselnost ga ni motila, ko je v odseku zahteval, naj okrajni glavarji sostavljajo volivne imenike. (Čujte!«) To je vendar narobe svet. Kje je etika, kje narodna zavest! Dr. Tavčar je tudi omenjal v svojem govoru, da je vlada skušala **podkupiti** nekega nemškega poslanca, naj bi se ne upiral volivni preosnovi. Povemo pa dr. Tavčarju na uho, da je prišel nekdo k vladi in rekel, da slovenski liberalci vzamejo volivno preosnovo, kakršna je, ako dobe na Kranjskem vsaj eden meščanski mandat. (Čujte!«) Torej po tem moremo soditi krokodilove solze slovenskih liberalcev zaradi »prodanih« Koroščev. Dr. Tavčar toži, da so on in tovariši obstreljeni zajci. V tem slučaju si ni izbral prave živali za svojo prispodobo. (Smeh in dobroklici.) Da, koroškim Slovencem se stori krivica, ako obvelja dr. Lemiša načrt. Nad 53.000 koroških Slovencev je razkosanih v pet volivnih okrajev, ki štejejo dvetretjinske nemške večine. In koroški Slovenci se smejo glede inteligence in kulture povsem meriti s svojimi nemškimi sodeželani. Temu morata pritrditi tudi dr. Steinwender in Orasek, ki se smehljata. Koroški Slovenci niso in ne smejo biti izgubljeni. Zavednost svojo so pokazali ob otvoritvi Karavanskega predora; priči te žive narodne zavesti sta bila tudi dr. Steinwender in Orasek.

Končno izjavi Šuklje v imenu »Slovanske zveze«, da bodo vsi člani glasovali proti pluralni volivni pravici. Ko bi jo sklenili, v istem hipu se prične še hujši boj za enako volivno pravico. Ogrske razmere pa nas silijo in pozivljajo, da že do 25. novembra spravimo pod streho volivno preosnovo. Vrše se obravnave glede nove pogodbe z Ogrsko. Treba je, da so edine vse stranke v tem vprašanju, da je močan parlament, močna vlada v trenotku, ko se sklepa velevažna avstrijsko-ogrska pogodba za nadaljnih deset let. Tudi to je važen razlog, da glasujemo za prehod v nadrobno razpravo. (Živa pohvala. Oovorniku čestitajo tudi mnogi češki in poljski poslanci. Dr. Lecher čestita govorniku s pripombo: Reservatio nationalis.)

Vsenemci so danes trikrat predlagali konec seje. Ko pa je bilo treba glasovati, šli so iz zbornice. Ko je končal svoj govor poslanec Šuklje, podeli predsednik besedo posl. Chocu. Vsenemec Malik pa zahteva besedo. Nastane velik krik in skoraj bi se bili socialni demokratje sprijeli z Vsenemci.

V ponedeljek govorita glavna govornika dr. Klumpar (pro) in Stein (contra).

ODSEK ZA VOLIVNO PREOSNOVO.

Pododbor, ki se posvetuje glede na zakon o varstvu volilne svobode, je imel 9. t. m. sejo. Odobrili so § 1. Pri § 2. so sklenili sledeče besedilo: Določila te postave veljajo za volitve v poslaniško zbornico, za deželnozborske, občinske in za volitve v okrajne zastope, kakor tudi za vsa javna zastopstva in korporacije. Pri § 3 so naprosili justičnega ministra, naj predloži novo besedilo. Prihodnja seja v torek ob 9. dopoludne.

NA MORAVSKEM

se je sprlo mladočeško strankarsko vodstvo z vodilnimi mladočeškimi krogi v Prostejevu. Izvrševalni odbor je postavil za kandidata knjigotržca Povonoro. Prostejevski mladočehi pa kandidirajo poslanca Reichstädterja.

NOTRANJEPOLITIČNI POLOŽAJ.

Posvetovanje načelnikov državnozborskih klubov dne 9. t. m. je sklenilo, da se izvrši podrobna razprava o volilni preosnovi v 13. oddelkih, ki se razdele sledeče: I. skupina: člen I. in II. do inkl. § 6; II. skupina: člen II. § 7; III. skupina: člen III. do VI; IV. skupina: zakon glede na volitev članov poslaniške zbornice državnega zbora; V. skupina: volilni red za državni zbor §§ 1 do 3 in §§ 6 do 8; VI. skupina: §§ 4 do 5; VII. skupina: §§ 9 do 15; VIII. skupina: §§ 16 do 42 in Pergeltov predlog glede na zagotovitev nemških delegacijskih mandatov v Sudetih; IX. skupina: Razdelitev volilnih okrožij za Češko, Moravsko in Šlezijo; X. skupina: Galicija in Bukovina; XI. skupina: Zgornja in Spodnja Avstrija, Solnograška, Tirolska in Predarlsko; XII. skupina: Štajerska, Koroška in Kranjska; XIII. skupina: Istra, Goriška, Gradiščanska, Trst z okolico, Dalmacija. Seje naj bi bile razun sobot vsak dan. Dr. Ferjančič je zahteval, naj bi razpravljala zbornica o Kranjski posebej, češ, da vladajo tu posebne razmere. Ugovarjal je dr. Šusteršič in ostalo je pri porazdelitvi, ki jo je nasvetoval dr. Locker.

OGRSKA.

Nagodbena pogajanja.

V seji pododbora za nagodbena pogajanja dne 9. t. m. so sklepali o vžitninskem davku.

Ogrski državni zbor je odobril zakon o pospeševanju industrije v tretjem branju. Na to se je pričela podrobna razprava glede na državne podpore pri zgradbah trgovinskih ladij. Trgovinski minister Košut je naglašal, da se z zakonom zagotavlja gospodarsko samostojnost Ogrske. Grof Batthyani izjavi, da upa nato, da bo zastopana čez nekaj let tu Dalmacija. Naglaša, da se mora zbornica že zdaj baviti, da svoj čas povzdigne dalmatinska pristanišča. Dokler se ni v reški resoluciji zahtevalo, da naj priklopijo Dalmacijo Ogrski, v Avstriji nihče vedel ni, kakega pomena je Dalmacija in še-le od takrat počenjajo v Avstriji delovati za korist Dalmacije. Hrvaški poslanec Popović izjavi, da obsega predloga mnogo mest, ki nasprotujejo ogrsko-hrvaški nagodbi. Kljub temu bodo glasovali Hrvati za predlogo. Glede na priklopitev Dalmacije ogrski kroni ne zadostujejo lepe besede, marveč se morajo izpremeniti v dejanje.

Odstranili so avstrijskega orla s cerkve sv. Mateja v Budimu, ki sta ga zamazala dva visokošolca z ogrskimi barvami. V Šopronju imajo tudi zadevo o dvoglavem orlu. Na mestni hiši imajo namreč dvoglavega orla, težkega 15 centov, ki bi ga radi nadomestili z ogrsko krono, a so se ustrašili stroškov, ki so proračunjeni na 20.000 kron. Zdaj je napravil neki strokovnjak proračun, po katerem bi znašali stroški samo 6.400 kron.

Ogrskim učiteljem nameravajo urediti plače tako, da bode znašala minimalna plača 2.000 kron.

OBOROŽEVANJE SRBIJE.

Srbija je sklenila v pogodbi s tvrdko Schneider, da naroči 60 poljskih in 25 gorskih baterij za 19 milijonov frankov. Srbski finančni minister odpotuje v Berolin ,da sklene novo posojilo. Strelivo namerava Srbija naročiti v Nemčiji, da dobi lažje posojilo.

BALKAN.

Bolgarsko vas Karadžkoj, 12 kilometrov južno od Serresa je preteklo sredo napadla večja četa, obstoječa iz vojakov in kmetov. Četa je ubila 16, ranila pa sedem oseb in razdejala več hiš z ogniem in bombami. Mutesarif preiskuje zadevo.

Gospodarstvo.

g **Tržne vesti.** Kakor smo že zadnjič omenili, zadržuje pomanjkanje vagonov ves promet in trpi vsled tega kupčija in industrija. Akoravno se vsled transportnih kalamitet ne opaža nikjer pomanjkanje blaga, ker je letošnja letina bila povsod ugodna, je vendar škoda, ki jo trpi kupčija, katera je takorekoč zaspala, velika. Pošiljavne dobe ni mogoče niti približno določiti in zategadelj se ne prevzemajo novi engagementi, ampak čakajo kakor kupci, tako lastniki blaga. Današnji položaj nikakor ne kaže, da je bila letina izredno dobra. Kampanja, ki se je pričela izredno dobro in vzbudila lepe nade, je na pol pretekla, ne da bi ugodila upravičenim nadejam. O kaki tendenci cerealij skoraj ne moremo govoriti, ker promet je bil minimalen, kateri ni povzročal posebnih sprememb v cenah. — Pšenica. Kakor prejšnji teden, tako tudi ta teden nam ni nudila kakih posebnih sprememb. Lastniki blaga se vsled transportne nezanesljivosti ne upajo na dan, in iz jednakega vzroka tudi kupci ne povpraševajo za blagom. Opažamo naklonjenost mlačnosti. Tendenca z malimi izjemami mirna. — Rž. Tendenca tega predmeta se lahko imenuje prijetna. Kupčija je bila sicer mirna, vendar opažamo nagib napetosti. Ponudba in zahteva se bilancirata. — Oves. Stalen, ker primanjkuje boljega blaga. — Turšica. Vsled visoke carine ne moremo računati z uvozom, in je kupčija zelo živahna. Pomanjkanje starega blaga se dan za dnevom bolj občuti, kar povzroča višje zahteve v cenah. Sveže blago še ni pripravno za transport. — Sladkor. Nam ni prinesel posebne spremembe. — Špirit dviga svoje cene in tiči vzrok v pomanjkanju zaloge v rafinerijah vsled nezadostnega dovoza sirovin, medtem ko se jako živahno povprašuje po blagu. Zahteva se že do 134, vendar ponuja na mestu tudi prva roka po 129 franko tu. — Kava neizpremeniena. — Moka neizpremenjena. Tendenca in cene so naklonjene kupcem .Novi sklepi ne dosegajo produkcije in se zaloge mlinov množe. Medtem ko se temne vrste močneje zahtevajo, se srednje zanemarjajo. Promet je skoraj popolnoma zaspal, mlini, posebno ogrski, vsled transportnih težkoč ne morejo zalagati odjemalca. — Petrolej. Zadnjič smo omenili, da bo dobil trgovec le toliko barelov petroleja, kolikor praznih barelov bo vrnil in to v teku štirih tednov po dnevu računa. Kakor nam je pokazal ta teden, se prakticira z vso odločnostjo ta zahteva rafinerjev. Trgovci se sicer jeze čez to, ker vidijo v tem zopet šikano kapitala, ali tako hudo ne izgleda danes ta zahteva in tudi trgovcem bržčas ne bo kazalo druzega, kakor se ravnati po njej. Bareli so si pridobili v ceni in spekulacija z njimi je izključena. Ni pa izključeno, da se to obrne pozneje v škodo trgovca.

g **Vinska razstava v Ljubljani.** Za to razstavo, ki se otvori že prihodnjo soboto popoldne ob petih, vlada v vseh krajih splošno zanimanje. Razstavljenega bo prav veliko vina iz vseh vinorodnih krajev na Kranjskem. Boljši posestniki in zavodi pošljejo cele kolekcije različnih vin. Kdor še ni poslal obljubljenih vzorcev, naj to vsaj do srede prihodnjega tedna izvrši. Razstavljeno vino se bo na zahtevo pošiljalca primerno honoriralo. Želeti je toraj prav obilne udeležbe. Razstava združena z vinsko pokušnjo bo trajala tri dni, t. 17., 18. in 19. novembra.

g **Vinski semenj v Novem mestu** je prav dobro uspel. Prišli so vinogradniki od vseh strani in prinesli vse polno vinskih pokušenj, tako da so bili vsi obsežni prostori Tučkove gostilne zasedeni. Častno so se odzvali vabilu vrli belokranjski vinogradniki, ki so prinesli izborna vina na prodaj. Udeležili so se semnja pa tudi vinogradniki iz krškega in celo iz bizeljskega okraja, ki so tudi precej vina prodali. Semenj je bil napovedan na 11. uro, udeležniki so se pa začeli zbirati že pred deseto. Prišlo je tudi mnogo kupcev, posebno z dolenjskim vlakom. Okrog poldneva **se** je razvilo na sejmišču prav živahno življenje in sklenilo se je tudi več velikih kupčij. Vina se je prodalo okolu tisoč hekto in lahko bi se ga še več, da bi ne bila cena tako visoka. Povprečna cena je znašala 44 do 48 K za sto litrov, pri belokranjskih vinih 48 do 54 K, nekaj štajerskih vin se je prodalo tudi po 40 kron. Posamezna fina domača vina tudi po 58 do 60 K.

g Nedostatek zlata. Po poročilih londonskih bankirjev se je poslalo te dni iz raznih mest Južne Afrike za en milijon funtov šterlingov zlata v London in je upanje, da s to pošiljatvijo se odpravi občutno pomanjkanje zlata na londonski borzi.

g **Letošnje vino.** Iz verodostojnih krogov poročajo, da je letošnja vinska letina nepovoljna. Deloma vreme in deloma bolezni so na trte zelo slabo vplivale. Zlasti mnogo je zakrivila peronospora. Najslabša vinska letina je na Nižje Avstrijskem, kjer so pridelali v mnogih vinogradih komaj za tretjino lanskega vina. Isto je na Tirolskem in Primorskem, a treba pripomniti, da je vino po teh krajih mnogo boljše. Po Ogrskem se je radi slabe letine vino podražilo.

g **Vinarski shod v Ljubljani.** Ker se bodo na tem shodu obravnavala jako važna, zboljšanja in pospeševanja vinarstva tičoča se vprašanja, vabimo še tem potom vse naše vinogradnike in druge interesente, da se tega shoda v prav velikem številu udeleže. Zlasti naj bi bila dobro zastopana županstva iz vseh vinorodnih krajev, koder se še strelja zoper točo, da se na tem shodu definitivno sklene ali naj se streljanje še nadaljuje ali popolnoma opusti. Pripomnimo, da pridejo na ta shod razni strokovnjaki iz Štajerskega, Goriškega, Trsta in iz Istre ter posebni odposlanec društva za varstvo avstrijskega vinarstva na Dunaju. Dolžnost vseh prizadetih je torej, da z veliko udeležbo pokažejo zanimanje za prospeh kranjskega vinarstva.

g **Emmentalskemu siru** so se zvišale cene.

Slovensko gledališče.

(»Na višavah«; veseloigra, spisal Stobitzer.)

Motil bi se, kdor bi iskal posebne tendence v navedeni veseloigri, ki se je vprizorila včeraj na našem odru. — Vsako delo ima sicer svoj namen in neke splošnosti v tem oziru ne moremo odrekati tudi veseloigri »Na višavah«, ki ima baš z ozirom na sedanje družabne, osobito rodbinske, recimo zakonske, razmere nekaj zdravega jedra. Saj je naravnost satira na Friderik Nietschejev evangelij o nadčloveku in prosti ljubezni. — Mara, soproga vladnega svetnika Trstena, — zakonska žena, kakoršnih hvala Bogu med našim zdravim ljudstvom (»višje« kroge morda izvzemši) ne nahajamo, si je potom sugestije sè strani Vrtnika in vsled čitanja Nitschejevih del vtepla v glavo nekaj nazorov tega nadmodrijana, ki bi lahko razbili vso njeno rodbinsko srečo... seveda vse le vsled sugestije od gospoda Vrtnika, ki zasleduje pri tem svoje postranske namene. Vladimir Trsten, njen zakonski mož pametnih načel, ji tega niti ne brani in ne poskuša, da bi ji izbil iz glave te nove nauke. Pusti celo, da mu uide z Vrtnikom; on seveda gre za njo na Jezersko, kjer vsled raznih nebistvenih dogodkov ona obsodi sama sebe in ves nauk o Nietschejevem nadčloveštvu in svobodni ljubezni. — Vzrok temu: Vlasta Malá, češka studentka enakih nazorov, je bilo zrcalo, v katerem je videla Mara samo sebe; to jo je naredilo zopet, kar edino more biti: pošteno soprogo značajnega moža.

Nič ne bi škodovalo, če bi igro ogledali tudi naši takozvani boljši krogi; za vsakega bi odpadlo nekaj. Včeraj smo namreč opazili, da išče zlasti na gornjih prostorih v gledališču razvedrila ono ljudstvo srednjih krogov, katere prišteva »aristokracija« prvih vrst parternih sedežev, ki ne zna druzega, kot delati neslane opazke, — med »plebs«. — »Nadljudje« pa so precej izostali.

Igra je bila dobro naštudirana in tudi dokaj dobro igrana; — če bi bila še bolše, ki ne imeli ničesar proti temu. Bojimo se, da se bode igralcev vsled nezdravih razmer, ki so se pojavile vsled »delovanja« izvestnih oseb v odboru dram. društva, lotila nekaka letargija. Proč z vsem, kar je škodljivega! Naturam si expellas furca...

V ospredju in na vrhuncu bila sta umetniška dvojica gospa in gospod Taborská. — Zlasti gospa je igrala »nadčlovekinjo« s tako živahnim temperamentom in z naravno, v vseh detajlih neprisiljeno igro, s pravo vervo tako izborno, da je ne moremo prehvaliti. Ona ni samo heroina, ki naj interpretira težje dramske vloge; baš tako domačo se čuti v veseloigri. Vlogi Mare udihnila je ona pristno življenje, zato je bila igra njena nepretirana in vseskoz dovršena. Tu se vidi, kakšen razloček je v igri, če igra »v roke« igralec igralcu. Gospa Taborska ima v svojem soprogu najboljšega partnerja. G. Taborsky je igralec, ki ima resno in krepko voljo, to se opaža pri njem na vsakem koraku. Vsak izraz na njem, bodisi z nemo gesto, bodisi z mimiko v potezah obraza, nam kaže življenje in moč. On igra s čutom in misli pri tem, medtem ko mnogi igrajo brez misli in čutov. Nočemo, da bi kdo mislil, da ga hočemo žaliti; tudi nočemo nikogar disgustirati. Kdor misli sam o sebi, da ni bil dober, pa naj gleda, da to popravi. Glede ostalih vlog iz tega vzroka ne bomo preobširni, jih je pač preobilo in kadar vidimo na gledaliških listih toliko imen, že vnaprej vemo, da ne moremo — ker ne smemo — preveč zahtevati. Saj v celoti je bila — kot že rečeno — igra dobra. Če konštatiramo še, da je bila gdč. Noskova v vlogi študentke prav izborna; — da se bodemo prizadevali g. Nučiča odvaditi nepotrebnega patosa in neprimerne jokavosti, — konečno da je bilo gledališče prav dobro obiskano — to slednje je seveda obligaten referat kritika — smo izpolnili svojo dolžnost v vsakem oziru.

Astn, zdej nej pa edn pu pravic puve, če b na biu rotuž naumn, de b ta punočn ruguvilejne še iz lučja podpiru in na ta viža ruguviležm še putuha dajau? Kdur če pu noč ukul ruguvilt, nej s sam svet, če če, če neče, nej pa duma ustane. Če morja mt furmani pu noč soje lampe, becaklisti glih tuku, za kua b jh pa na mel tud pešpotci? (Na Kudelum vesi ene par takeh tabl ub cestah, k je gor tku lepu pu sluvensk zapisan: Cesta za pešpotce, zatu sm s pa ta lepa beseda dobr zamerku.) Prmejš, čeb biu jest iblansk žepan, jest b pustu še te lampe, kar jh mama pu mest, upihnt; tku b bli saj punučnaki prisilen duma ustat in ženice b mele nad tem velek vesele in b ble gespude žepane za ta dubruta še hvaležne. Kulk b se iz tm pršparal že pr sameh pulcajeh, ke b jh na blu treba bt pu noč tulk na vaht, kokr jh je zdej. Usak pešpotec b mogu mt ukul trebuha ena lampa prvezana in kokr b anglsk češejne udzgunl, pa b ja mogu usak pržgat. Tu b blu prou! Tist gnar, ke b se pr luč in pr pulcajeh pršparu, nej b se pa raj za take ta železne hišce, kokr jh je hofpulberar Franketa nasvetu, ubrnu.

Franketa ma že prou! On ma gaist u pu rotuškh razglaseh in kumandah raunat, ke pluvajne pud miza prepoudujeja. Kokr se je tu spomnu, se je hitr pu konc skubacou ud mize in se majau vn iz uštarije na friš lft, glau, zatu se pa tud za te hišce uleče, pusebn mu ena taka železna hišca, ke b mogla bt pr kuludvore, na src leži. Sej je pa tud res narodn, de tam ni nubene. Kašn križ je biu unkat, k je hofpulberar Franketa sedou u uštari hutela pr južnem kuludvor. Kene, Franketa tam sam sedi in mu je blu douhčes; pr en druh miz sa sedel pa en druh gespudi in bli med saba dobre vole. Ke ni mogu Franketa več douzga časa prenašat, je prosu kespude, če žihr h nhn miz prsede. De sa s gespudi tu u velika čast štel, de če en hofpulberar pr nhn miz sedet, se že tku ve, zatu sa ga pa tud iz velikm veselam puvabil medse. Kokr je biu pa enkat u te družb, se je pa preci tulk ugrou, de je začeu govore držat, kokr de b biu pr ubčinsk sej na rotuž. Kua je use skp sklubeštrou, zdej več na vem; sam tu m je še u glau ustal, de je guvuru ud ubrtniku in ud nhnh suvražnku in de u on te suvražnke use ukul prnesu. Kokr je nkat use puvedu in mu je začel sape zmankvat, se je spet nazaj za miza usedu, soja ud štederajna težka glava na miza naslonu in začeu pud miza na soje suvražnke pluvat. Tu je trpel en cajt, nazadne se je pa le spomnu, de je ubčinsk svetnik in de se more ket tak de b tam naprej pluvau. Pr te prložnast se je spomnu, de pred kuludvoram fali ena taka železna hišca, ke kar pud frej nebesam, de b ga ldje vidl, vnder na more ukul pluvat in tekat s je naprej uzeu, de na u dau preh gmaha, de u pred kuludvoram ena taka hišca gor prpravu.

Vidja, gespud redehter! Tukala b se tist gna,r ke b se pr razsvetlau pršparu, lohka dobr ubrnu. Če b pred kuludvoram pustavl taka železna hišca, b blu usm ustrežen.: Franketat, ke b mu na blu treba u uštari pud miza pluvat, birtm pa tud, ke b jm na blu treba za Franketatam cimru ribat.

Tku, zdej nej pa jejnam ta moj pisajne! Pr te prložnast jm pa še puvem, de na vem prou gvišn, če jm um mogu še kej pisart al ne. Jest morm tud gledat, kokr usak druh človk gleda, na kašna viža um bulš vn pršou. In zdej mam tku lepa prložnast pridet za derehtarja u nornhaus na Studenc, de še nkol. Dohtarje sa use preč spokal, Joža pa tud na u mogu zmeri sam use upraulat, zatu pa še na cviblam, de b me na uzel gor. Prošna sm že not puložu. Če uja pugerval ud mene, de se na smem za nubena druga reč nč pekimrat, kokr za nornhaus, um holt ublubu in tu ubluba držu. Če pa ud mene tega pugerval na uja in de um žihr saj še devetndevedeset drugeh služb upraulu, kokr sa jh gespud dohtar Plajbajs upraulal; no pol je pa dobr; pol se pa u že še kaj uglasu

Bultatu Pepe iz Kudeluga.

Idrijske novice.

i **»Slovenec« se je zelo zmotil** ko je v dveh člankih med »Idrijskimi novicami« popisal stanje idrijske občine in realke. »Slov. Narod« mu točno odgovarja, in ker svojo drznost obžalujemo poslušajmo kaj piše: Ko so realko ustanovili, so se nalašč bahali, da je Idrija bogata, da se je ložje privolilo ustanoviti zavod. Drugodi govore v takem slučaju drugi argumenti: število prebivalstva, množina se učeče mladine itd., kar bi bilo v Idriji lahko dokazati. A zgodilo se ni tako ker je preveč po ceni in nič ne nese. Treba je bilo zidati zavod na slepo upanje in narediti dolg okoli katerega se sedaj naši možje sučejo kakor maček okoli vrele kaše. No, pa kaj to de! Ko bo prišel čas vstali bodo tisti poslanci ki so svoj čas ob Arkovem predlogu obsedeli, posebno dr. Ferjančič, in na Dunaju se jih bodo tako vstrašili da kar slepo vse privole, posebno ker je že toliko ministrov menjalo stolec od tistega časa in so vse pozabili, (tudi referenti ki so glavni faktorji pri tem). In takrat se bo reklo da je Idrija revna, saj na Dunaju vse pozabijo (prav kakor v Idriji), in privolili bodo, posebno če zvedo kako se ljudje realke boje ob volitvah, kako so nekateri gospodje ob takem času »agilni«, in kako očetovsko se skrbi pri nameščanju novih učnih močij. Pa pustimo to! Nas zanima kratkovidnost idrijskega dopisnika ki je ponosen da so poslanci v Ljubljani v prid nizkim prepirom pustili Idrijo na cedilu ki stoletja mirno plačuje zadolženej Kranjski težke davke ne da bi od nje le količkaj imela; in to se je zgodilo ko so se možje ustrašili velikih žrtev: — skromnega podpisa s priporočilom na vlado da naj zavod podržavi! Bodimo odkriti: Kakor farbate vi svoje ljudi, tako farbajo vas drugi!

i **Proračun za leto 1907** je razpoložen v občinski pisarni od 5. do vštetega 19. t. m. Vpogled v proračun je kaj zanimiv. Prav nič posebnega, vendar izkazuje proračun 20.000 kron primanjkljaja, ki pa je v istini gotovo še večji. Lep pogled v prihodnjost ima občina, ako bo erar še manj plačeval. Oglejmo si nekoliko proračun v posameznem.

i **Uprava v obče zahteva prihodnje leto** 974 kron manj, nego lani. Dispozičnega zaklada zahteva županstvo letos 500 kron manj, nego lani. Namesto da bi občina dajala prostovoljnemu gasilnemu društvu za nočno stražo 900 kron, ustanovi se služba drugega policaja. Nekemu pomožnemu pisarju se zniža plača za 200 kron. Pisarniški stroški se pa pomnože, ker se zahteva za »ostale uradne potrebščine« 500 kron, torej 300 kron več, nego lani. Potrebščina za upravo v obče znaša 11.678 kron, pokritje pa 515 kron.

i **Uprava mestne imovine** zahteva 5634 K, pokritja pa izkazuje 93.258 kron. Mestna 75 odstotna doklada na neposrednje davke bi imela donesti le 81.289 K, ker ima rudniški erar manjši dobiček. 2% doklada na žganje, ki so jo uvedli lani, bo po proračunu donesla 5200 K.

Za ceste in ulice je potrebščina proračunjena z 10.050 K, pokritja ni nobenega. V primeri z lanskim proračunom je določenih 1800 kron več v ta namen. Malo je sicer, a da bi se vsaj to porabilo v pravi namen. Elektrarni pavšal je izkazan 4200 K, torej 200 K manj, nego lani.

Zdravstvene in blagotvorne zadeve imajo potrebščine 14.350 K, pokritje pa 1660 K. Za razširjenje vodovodov je določenih 2000 K, kakor lani.

Šolstvo zahteva največje izdatke. Proračunjenih je 48.799 K stroškov, za mestno realko samo je proračunjenih 46.989 K. Stala pa bode gotovo več. Tako je nekaj silno čudnega. Lani je bilo proračunjenih za prof. J. Mencej 2632 K, med letom je imenovani gospod napravil izpite in doktorat. Zato je pa letos zanj proračunjenih le 2000 K, mesto da bi bil nastavljen. Dotacija za učila je za polovico znižana.

Izredna potrebščina je proračunjena na 25.175 K. Skupna potrebščina znaša 116.186 K, pokritje pa 96.186 K, torej manjka 20.000 K. Prav gotovo pa bode primanjkljaj mnogo večji, ako niso prenizko cenjeni dohodki iz doklad. Ulice in ceste, kakor tudi razsvetljava in vodovodi potrebujejo izdatnejših žrtev. A kje dobiti, ko se je letos, kakor je videti, že v začetku novembra morala občina zadolžiti za 3400 K, koncem leta bode pa še večji primanjkljaj, ki ga bo pokriti prihodnje leto. Županstvo predlaga posojilo. Menda bo treba tudi to plačati. Zato se nam zdi, da imajo odločujoči gospodje že zdavnaj napravljen sklep. Prihraniti se ne dá kaj izdatnega nikjer, kar vidi vsak, kdor si ogleda proračun. Kako bomo še dolgove vračevali? Radovedni pa smo, kako jo bodo zvili sedaj. Do 75% je pomagala obljuba, da se zidajo delavske hiše. Tudi sedaj napoveduje »Narod« velik shod, — kjer se bode sklepalo, kaj storiti. Mi pa vemo, da bo občinsko tajništvo, ki ga vodi g. Julij Novak, odposlalo denar na županovo povelje tja, kamor ga bo treba, in naj Julče ali kdo drug še tako slovesno govori na javnem shodu, kako ravnati z denarjem in v kak namen se dovoli zvišanje doklad. Županstvo bo zadovoljno, da dobi le denar. Nas pa veseli, da niso naši možje, ki bi nakladali ljudstvu vedno hujših bremen. Zakaj tudi s 100% ne bo še pomagano zadostno. Zamašilo se bo par lukenj, brezdna pa bodo še zevala.

i **Liberalno gospodarstvo se razkrinkava.** »Naši liberalci niso vedeli začetkom letošnjega leta, da bodo dohodki občine manjši in deficit neizogiben; mi pa smo lahko vedeli, ker imamo dobro informiranega poročevavca«, tako odgovarja »Slovenski Narod« na zadnji dopis v Slovencu. Se li zaveda g. dopisnik, da je s tem sebi in svojim pristašem zapisal zelo ubožno spričevalo? Od kod pa ima Idrija svoje dohodke? Pač le od čistega dobička pri rudniku. A živo srebro pada v ceni leto za letom. Leta 1900 je veljal meterski stot 615 K, 1901 že 593 K, leta 1902 je zopet padla cena na 570 K, leta 1903 na 558 K, leta 1904 na 530 K in leta 1905 samo 491 K. Ker se vsako leto pridela nad 5 tisoč stotov, se pač lahko izračuna prispevek za občinsko upravo. In zato ni potreba dobro informiranega poročevalca, to kaže statistika, ki je vsakemu pristopna. Ako so naši naprednjaki še le v drugi polovici letošnjega leta o nazadovanju davka zvedeli, kaže le, da so pravi nazadnjaki v gospodarskih stvareh, česar vse vpitje in zabavljanje proti zastopnikom S. L. S. pokriti ne more. Ko so pred par leti čutili, da bode zmanjkovalo denarja v občini, so hoteli povišati doklade s pretvezo, da se bodo porabile za zidanje delavskih hiš. Naši so takrat na javnem shodu povedali, da liberalcem ni mar za delavca, temveč le za denar. Zato so jim odgovorili, da lažejo in obrekujejo. Kako so pa naši možje takrat prav imeli, kažejo liberalci sedaj sami. Pobirali so denar za delavske hiše, a ga porabili za vse drugo. Mi »hinavščino« vganjamo, ko kažemo, da je treba korake storiti za podržavljenje realke, — pravi »Narodov« dopisnik. Kje je hinavščina, naj dejstva govore. Ko je naš poslanec govoril v zbornici, da bi država prevzela obč. realko, je »Narod« pisal, da to ne gre. Prva in edina slovenska realka je v Idriji, ona mora ostati v občinski upravi, da se bode nemška realka v Ljubljani morala ravnati po naši idrijski. No, sedaj imamo že šesti razred. In kak je ta slovenski razred? Vsi predmeti, razun slovenščine, se razlagajo in izprašujejo v nemškem jeziku, enako kakor na ljubljanski realki. Se je li ljubljanska preustrojila po idrijski, ali idrijska pobira stopinje za ljubljansko? — G. dopisnik »hinavščino« vrzite v obraz svojim pristašem. Sicer pa tudi že trezno misleči naprednjaki menijo, da edino sredstvo, ki uredi naše finance, je podržavljenje naše realke. Dopisnik »Naroda« pristavlja, da v svrho podržavljenja naše realke napredna stranka ne bo potrebovala pomoči od klerikalcev. Mi pa na to odgovorimo: da se zarečenega kruha prav veliko sne.

Jeseniške novice.

Nenadoma umrla je na Hrušici 2 t. mes. natakarica Marija Globočnik, stara 38 let. Vzrok alkohol.

i **Socialni odsek** je začel zopet delovati. Županstvo je naznanilo, da je gospod Pongratz vzel nazaj pritožbo zoper socialni odsek, in načelnik je hitro sklical odsekovo sejo v ponedeljek 5. t. mes. Svoje sklepe odsek predloži občinskemu odboru v potrjenje pri prihodnji seji.

i **Občinska seja** bo v torek, dne 13. t. m., ob 4. uri popoldne v šoli. Na dnevnem redu je 17 točk. Omenimo le važnejše točke: 2. obvezno zglaševanje, 3. pomožni uradnik, 5. dopolnilna volitev v socialni odsek, 6. poročilo socialnega odseka, 7. občinska knjižnica. Te točke so vredne, da se občani zanimajo zanje in se udeleže v večjem številu občinske seje v torek. Seje so javne, marsikateri se lahko kaj nauči zraven. Ta ali oni poslušalec utegne čez tri leta ali pozneje priti v odbor in mu bo prav prišlo, če se sedaj že pripravlja na to in si izkuša pridobiti znanja, ki ga mora imeti občinski odbornik. Jeseniška občina potrebuje delavnih in umnih odbornikov. Volilci se najlažje sami prepričajo o sposobnosti in delavnosti občinskih odbornikov, če se sej udeležujejo kot poslušalci. Zato je hvalevredno, da župan naznani seje več dni prej. Odborniki se morejo temeljito pripraviti in tudi volilci izvedeti, kdaj in o čem bo seja.

i **Kako Jesenice rastejo.** Menda ga ni kraja na Kranjskem, kjer bi se prebivalstvo tako hitro množilo, kakor v jeseniški župniji. Pretekli teden je županstvo preštelo, koliko prebivalcev je v vaseh Sava, Jesenice, Plavž, Hrušica, Plavški Rovt, ki tvorijo jeseniško župnijo. Od hiše do hiše je hodil občinski sluga ter zapisaval, koliko prebivalcev je v vsaki hiši. Začetkom novembra 1906 je bilo naštetih vseh prebivalcev v jeseniški župniji 4549, ko jih je bilo 1. januarja 1901 le 3290 in 1. januarja 1891 samo 1796. V zadnjih 16 letih se je pomnožilo v jeseniški župniji število prebivavcev od 1796 na 4549, torej za 2753 ali **za 153 odstotkov.** Poglejmo, kako se je množilo prebivavstvo v posameznih vaseh: Jesenice so imele l. 1890 719; l. 1900 875; l. 1906 1166; Sava je imela l. 1890 681; l. 1900 2004; l. 1906 2611; Hrušica je imela l. 1890 226; l. 1900 242; l. 1906 547; Plavž je imel l. 1890 93; l. 1900 98; l. 1906 155; Plavški rovt je imel l. 1890 77; l. 1900 71; l. 1906 70 prebivavcev. Najbolj se je pomnožilo v zadnjih 16 letih prebivalstvo na Savi, namreč za 283 odstotkov. To je storila industrija. Na Jesenicah se je pomnožilo za 62 odstotkov, na Hrušici za 142 (vzrok gradba predora), na Plavžu za 66, na Plavškem rovtu pa se je število zmanjšalo za 7 oseb ali za 9 odstotkov (vzrok, ker ni nikake industrije, sami kmetje). Hiš je bilo 1. januarja 1901 skupno 280, sedaj jih je 386, torej v dobrih petih letih se jih je na novo zgradilo 106. Na Hrušici je praznih 22 hiš, ker so delavci po zgradbi predora odšli. Ponujajo jih za stanovanje železničarjem, pa teh nič kaj ne veseli tam stanovati, ker je s Hrušice na Jesenice predaleč (3 km).

Poslano.

Gospodična

želi dobiti službo prodajalke, najrajši v trgovini s čevlji. Gre pa tudi h kakej gospej ali rodbini oskrbovat otroke. 2511 8—3

Naslov pove upravništvo „Slovenca".

Grand hotel „UNION".

V nedeljo, dne 11. novembra t. l.
v veliki dvorani
velik koncert
popolne ljubljan. društvene godbe
pod osebnim vodstvom g. kapelnika Poula
spojen s 2536 2—2
pojedino Martinove goske.
Začetek ob 8. uri zvečer.
Vstopnina 50 vinarjev.

Zahtevajte zastonj

in franko moj veliki, bogato ilustrovan glavni cenik z nad 1000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatnin in srebrnin po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura . . . . . K 3·—
sist. Roskopf patent ura . . . . „ 4·—
„ „ črna jekl. rem. ura „ 4·—
švic. izvir. Roskopf pat. ura . . „ 5·—
Goldin rem. ura „Luna" kolesje „ 7·50
srebr. „ „ „Gloria" „ „ 7·60
„ „ „ dvojni plašč . „ 11·50
„ oklep. verižica z rinčico na pero in karab., 15 gr. težka „ 2·50
ruska Tula nikel. ura s sidro z „Luna" kolesjem . . „ 9·50
ura s kukavico K 3·50, budilka K 2·90, kuhinjska ura K 3·— švarcvaldska ura K 2·80.

Za vsako uro 3letno pismeno jamstvo! Nikak risiko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu (Brüx) št. 654, Češko. 1789 100—25

strojarna

opremljena z vso opravo, prav po nizki ceni. Ponudbe pod **„V."** na upravništvo „Slovenca". 2400 3

Ustanovljena 1862. Telefon 584.
Najstarejša 1884 **peči in** c. kr. dvorni **tvornica** ognjišč, 12-11 mašinist
RUDOLF GEBURTH, Dunaj (Wien)
VII. Kaiserstrasse 71, na vogalu Burggasse.
Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo od navadne do najfinejše in najelegantnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato emalirane.

Sušilnice, plinove peči, kamini.

Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.
Spečialni katalogi gratis in franko.

Trgovski pomočnik

za železno stroko, vešč obeh deželnih jezikov, kakor tudi 2503 3—3

učenec

se takoj **sprejmeta.** — Ponudbe na upravništvo „Slovenca".

Ali že veste?
Naroči se lahko tudi samotna izdaja „Slovenca"
Stane le 7 K na leto

Cene Češke pesteljne perje

5 kg novega skubljenega K 9·60, boljšega K 12·—; belega, jako mehkega, skubljenega K 18·—; kron 24·— sneženobelega, mehkega, skubljenega K 30·—; kron 36·—. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 159 2501 **v. Plzen na Češkem.**

Zadružna mlekarna v Gorjah pri Bledu ponuja
čajno surovo maslo (Theebutter)
najfinejše kvalitete franko 2 K 60 h kilo.
Ponudbe na naslov zgoraj imenovane mlekarne. 2520 6—4

3 letno pismeno jamstvo! Brez konkurence v kakovosti! 5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetiškim kolesjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z **varstveno plombo** zavarovano pristno **nikelnastim okovom, šanir-pokrovom** čez kolesje, 36 ur idoča (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismenim jamstvom, komad K 5·—, 3 komadi K 14·—, s sekundnim kazalcem K 6·—, 3 kom. K 17·—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10·—, 3 kom. K 28·—, s sekundnim kazalcem K 12·50, 3 kom. K 35·—.
Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.
Razpošilja po povzetju 2464 20—2
prva tovarna ur Hanns Konrad
v Mostu (Brüx) št. 1157, (Češko.)
Bogato ilustr. cenike z nad 3000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

Zelo znižane cene!
zaradi prenapolnjenja zaloge:

Zimske jope za dame	**od gl.**	**2·50**	**višje**
obleka iz sukna	„ „	**2·50**	„
pelerina	„ „	**2·50**	„
havelok	„ „	**2·50**	„
dolga zimska suknja	„ „	**5·—**	„
sako iz kožuhovine	„ „	**7·50**	„

2428 8
Največja in najlepša izbera konfekcije za gospode, dečke, dame in deklice.
Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIĆ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Hiša
se **proda** iz proste roke v **Zg. Šiški št. 74.** Več poizve se ravnotam. 2448 6—6

Išče se večja 2549 3—1
meblovana soba
z **dvema posteljema** za gospoda in gospo, eventuelno s porabo kuhinje.
Naslov pove uredništvo „Slovenca".

Prav dobro žgane
zidarske opeke
okolu 100.000 kosov, po **30 kron 1000 komadov,** postavljeno na kolodvor Višnjagora, ima **na prodaj**
IVAN PONIKVAR, posestnik na **Peščenjaku,** p. **Višnjagora.** 2525 3—2

Dnevne novice.

Škandali iz deželnega odbora. Iz Sodražice: Meseca marca si je pri nas S. L. S. priborila večino občinskih odbornikov (16:9). Pri volitvi starešinstva so liberalni odborniki dopustili izvolitev županovo, preprečili pa so s svojim eksodom izvolitev svetovalcev. Pozneje se je še večkrat sešel odbor k volitvi starešin, toda vselej brezvspešno. Razume se, da so naši odborniki nasprotnikom vsakokrat naložili globo. Pa kaj, ker jim je deželni odbor po znanem receptu, katerega je za liberalne bolezni zapisal dr. Kveder na postonjskem vol. shodu pred šestimi leti, vsaki pot kazen odpustil. Zoper odloke dež. odbora so se naši pritožili pri upravnem sodišču na Dunaju, ki pa rekurzov še ni rešilo. Župan gospod Bartol se je, kakor čujemo, odpovedal, mesto njega je pa občinskim komisarjem imenovan — gospod Aleš Oražem iz Globel. Najstarejšemu odborniku se je pa naročilo, da nemudoma povabil odbornike k novi volitvi. Ali se bo komedija nadaljevala? Ako je dež. odboru prav, mi tudi nimamo nič zoper to. — Liberalnost dež. odbora bruha zadnji čas s tako silo na dan, da ne moremo več tega molče prenašati. Pri cestnih odborih, v okrajne šolske svete imenuje deželni odbor najzagrizenejše liberalne pristaše, po občinah nagaja našim večinam, kakor je pokazal zgled v Selcih in sedaj v Sodražici, samega sebe bije po zobeh v odloku glede kamniške korporacije, in sedaj z očividnim namenom, da bi spravil nekaj liberalnih oseb pod streho, pričenja reorganizovati naše dobrodelne zavode. Zato pa jasna beseda: Temu odboru mi v nobeni reči ne zaupamo in vsak njegov korak pregledujemo in presojamo z zavestjo, da tiči zadaj kos liberalne strankarske sebičnosti.

+ **»Slovenec« in Poljaki.** Danes došli »Swiat slowianski«, izborni poljski mesečnik (naročnina 10 K; naslov: Krakov ul. Podzamcze 14) poroča o naših člankih, ki smo jih priobčili izpod peresa svojega poljskega poročevalca. S posebnim povdarkom potrjuje, da je tudi po njegovih informacijah naše poročilo o vplivu Viljema II. na rusko-poljske razmere popolnoma resnično. Naši prijatelji sami vedo, da se je uredništvu posrečilo na vseh za nas važnejših krajih dobiti poročila, ki so res prve vrste in strogo zanesljiva. Kdor hoče kaj zvedeti, mora brati »Slovenca«, kdor se pa hoče učiti klobasarij o kuharicah in vaditi v zmerjanju, naj bere »Narod«.

+ **V maljnu.** Zadnji »Notranjec« piše: Ko Notranjci popisujejo različna izobraževalna sredstva, želeč iskreno, da si slovenski kmet pridobi izobrazbe in z orožjem prosvete izbojuje boljše življenje, ne sme povdarjati s tako silo, ko bi dobra stvar zaslužila, kako važen je domač časopis za povzdigo izobrazbe, ne sme zaradi tega, ker bi se mu očitalo, da dela reklamo zase. Toliko pa lahko reče, da naj tisti, ki mu je kaj na dobrem časopisju in ki mu priznava izobraževalni pomen, ne ostanejo le pri besedah, ampak ga širijo in vsaj — plačajo. — Manjka mu špage! Ni čuda! Dokler bo prinašal na prvem mestu notice o zborovanju zaupnikov narodno - napredne stranke, kakor ima to v ravno ti številki, ne bo nič ž njim. Notranjec je prepameten, da bi ti stranki služil za priganjača. Kar jih ni na Notranjskem med liberalci zavoljo svojega oderuštva, obrnejo ti stranki hrbet. O tem smo prepričani in »Notranjec«, tako kot je zdaj, bo kmalu sam s svojimi dolgovi.

+ **Spomini ob Riehlini razpravi.** Riehlina kovarica na Dunaju je nesrečne ženske, ki so ji prišle v pest, držala vjete. Obsojena je bila zavoljo omejevanja osebne svobode. Sodišče je izjavilo, da je dokazano, da so bile ponoči in podnevi tako zaprte, da niso mogle nikamor. Če so hotele zapustiti nesramno hišo, jim je branila, ker jim ni pustila obleke, ki bi v nji mogle na ulico; zapirala je take še posebej, grozila jim je s policijo, s šubom, s prisilno delavnico, pa tudi s tem, da jih je hotela izstradati, in jih je tepla. Da je mogoče poboljšanje takih žensk, priča izpričevalo gospodinje, ki ima eno Riehlino žrtvo v službi, in hvali njeno pridnost in pošteno obnašanje. Rešila jo je zveza za dekliško varstvo. Vse to se je godilo pred očmi državne policije, sredi svetovnega mesta. — Bilo je pred dobrimi tridesetimi leti. V krakovskem ženskem samostanu so našli staro umobolno nuno v žalostnem stanju, v kakršnem so besni reveži za časa svojih maniakalnih napadov. Cela liberalna Avstrija je bila pokoncu; Barbara Uboyk so vpili leta in leta; slikali so jo, opisavali v brošurah, lagali in besneli hujše kot ona. In vlada je seveda brž zgrabila za to priložnost in je v ministrskem odloku dne 7. junija 1869 izjavila, da se ne sme pri izvrševanju cerkvene disciplinarne oblasti rabiti nobena zunanja sila, dne 7. avgusta je pa še posebe povdarila, da velja to tudi za redovnike obojega spola. In tu se gre za osebe, ki so prostovoljno obljubile pokorščino. Škofom pač mečejo pod noge vsak škandal; če bi pa poizkušal kako nesrečno osebo spraviti na varnem, dostojnem kraju, bi planili vsi po njih. Hinavci! Umazana Löwy je že pozabljena in se masti z novimi dobički na Ogrskem. Ona in Riehl imata še nebrojno enakih tovarišic v moderni državi. Kadarkoli bi bilo pa treba tu vmes poseči, pa zatuli ves liberalni tabor: Na križ s klerikalci!

+ **Prečudno himno** je zapel v pondeljek »Slovenski Narod«. Taka pesem je to, da človek res strmi in zaman vprašuje, kakšni nagibi so morali dotičnemu liberalnemu žurnalistu diktirati notico, ki je pravi ditirambus na — madame Löwy in njen nekdanji zavod. Na Dunaju je glavna razprava proti neki madami Riehl, ki je imela tam mnogo let bordel. Proces razkriva grozovitosti, ki so najbridkejša satira na kulturo dvajsetega stoletja, razkriva nezaslišno brutaliziranje ubogih deklet, sramotno prodajanje lastnih hčera, policijske škandale itd. Živce iz jeklene žice mora imeti človek, da ga ne obide zona pri čitanju poročila o tem res senzacionalnem procesu. Ali le »Slovenski Narod« more izvajati iz tega tako konkluzije, kakršne je čitati v njegovi pondeljkovi številki: »Ko bi bilo vse to res, kar se je pisalo in govorilo o zavodu madame Löwy, bi se še vedno lahko reklo, da je imela Löwy dobrodelen zavod v primeri z morilsko jamo madame Riehl.« Takega slavospeva menda madame Löwy sama ni pričakovala. In človek se ne more iznebiti vprašanja: Čemu vraga ji hoče »Narod« še post festum reševati renomé, ko je vendar razprava pri ljubljanskem sodišču in tudi še marsikaj druzega v dovolj živem spominu?« — Tako piše »Rdeči Prapor«! In liberalcev še ni nič sram!

+ **Vsiljevanje nemščine.** O čudnem postopanju višjih oblasti priča naslednje dejstvo: Višje oblasti izdelujejo nemški proračun za prihodnjo poljansko šolo, za katero bo v kratkem konkurenčna obravnava. Ali mora človek nemško znati, da se obravnave udeleži?

— **Slovenska Šolska Matica** ima tretji občni zbor v četrtek, dne 27. decembra, ob treh popoldne.

— **Ultimatum Starčevičancev pred otvoritvijo hrvaškega sabora.** »Hrvaško Pravo« javlja, da mora predsednik sabora dr. Medakovič dati zadoščenje radi svojega obrekovanja proti čisti stranki prava, ko je dejal, da je čista stranka prava »takozvana opozicija«, a sicer v službi Dunaja. Ako ne da zadoščenja, tedaj zasedanja hrvaškega sabora ne bo. To je pravcati ultimatum. Medakovič je dr. Franku že obljubil, da bo preklical, sedaj mu pa tega ne dopusti Supilo. Mažarski listi pravijo, da ima hrvaški ban reskript za razpuščenje hrvaškega sabora v žepu, ako bi Starčevičanci izvršili svojo grožnjo. Resolucijonaši pravijo, da je Medakovič rabil one besede le kot poslanec, ne pa kot predsednik sabora in da zato kot predsednik sabora nima nič preklicavati.

— **Slovensko kat. akadem. društvo »Danica«** bo imelo v torek 13. t. m. svoj II. redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Sprejem novih članov. 4. Volitev novega gospodarja. 5. Eventualije. Začetek ob pol osmi uri zvečer. Lokal: Trötter »Zum Magistrat« I. Lichtenfelsgasse.

— **Šola v Postojni** se še ne bo pričela 12. t. m. kakor se je preje reklo in je tako tudi naš list poročal, temuč se še ne ve za čas, ker se legar (tifus) še vedno širi.

— **Iz Kranja.** Zadnjo nedeljo je imelo društvo »Kranj« izvanreden občni zbor. Dosedanji predsednik je namreč izjavil, da ob obstoječih razmerah odloži predsedništvo, ž njim pa so odstopili še štirje odborniki, eden je pa odšel iz Kranja. Po večkratni volitvi se je dopolnil odbor s sledečimi gg.: dekan Koblar (predsednik), Kušlar, Gorjanec, Sitar, Šink, Oman in Bradaška. Pri slučajnostih sta bila radi njiju izvanrednih zaslug za društvo izvoljena za častna člana gg. kaplan Hybášek in profesor Remec, ki sta se preselila v Ljubljano.

— **Bralno društvo v Naklem** bo priredilo v nedeljo 18. t. m. šaloigro »Pravdo« s petjem in šaljivo licitacijo.

— **Jan Kubelik** je predvčerajšnjim koncertiral v Gorici.

— **Stavka farmatevtov.** Med avstrijskimi lekarniškimi farmacevti se vrši agitacija, ki namerava, ako se prepreči novi lekarniški zakon, uprizoriti stavko vseh farmacevtev.

— **V Kranju** je umrl danes Jožef Gogala, oče enega duhovna in dveh bogoslovcev, star 58 let. Pogreb bo jutri popoldne ob štirih.

Štajerske novice.

š **P. Deodat Šusteršič** je umrl dne 9. novembra v Nazaretu na Štajerskem. Bil je rojen dne 3. julija 1848 na Glinici, v znani Miklavovi hiši kot brat lani umrlega gospodarja. L. 1867 je vstopil v frančiškanski red, bil 6. sep. 1871 posvečen v mašnika. Kmalu po novi maši je šel na sv. Višarje na božjo pot in se tako prehladil, da je dobil hud protin, ki ga ni zapustil nikdar več, ga v poznejših letih zelo sklonil in oviral, da ni mogel tako delovati, kakor je želel in bil sposoben. Služboval je na Trsatu, Samoboru, Pazinu, Brežicah, Nazaretu, se priučil italijanščine, zlasti hrvaščine in bil razborit pridigar, ljudomil, prijazen in dober duhovnik. Pogreb je v nedeljo. Mir njegovi duši!

Velik požar v Šoštanju. Iz Šoštanja se nam poroča: Danes dne 9. t. m. izbruhnil je ogenj v tovarni za usnje Franz Woschnagg & Söhne. Požar je uničil ves srednji trakt obstoječ iz sedem objektov, v katerih so se nahajali stroji cele tovarne in tudi velikanska množina deloma izdelanih, deloma še surovih kož. Izdelanih kož vničenih je 30.000 v vrednosti 300.000 kron. Vsa škoda pa znaša okoli dva milijona kron. Neumorno je delovala domača požarna bramba s požrtvovalnim sodelovanjem vrlih Družmirčanov. Najbližja požarna bramba v Velenju prišla je še le ob pol osmi uri akoravno je bila avizirana že ob peti uri zjutraj. Ko se je ta požarna bramba pod načelništvom Priboschitza vulgo »trviški boben« pripeljala na lice požara, sprejela jih je množica z ne posebnim zadovoljstvom in čuli so se marsikateri dovtipi o golažu itd. Najbolj pridni so bili, kakor že rečeno domači požarno brambovci in Družmirčani. Tem so pa prišle na pomoč še požarne brambe iz Celja in Šmartnega na Paki, slednja je bila posebno pridna. Na lice mesta je prišel c. kr. okr. glavar g. baron Müller iz Slov. gradca. Plemenito srce pokazal je pri tej nesreči napram svojim sorodnikom, na političnem polju pa nasprotnikom, gospod tovarnar Ivan Vošnjak ki je dal na razpolago vse svoje delavce! Vsled tega požara je bil skoraj ves trg v velikanski nevarnosti, kajti če bil tak veter kakor je razsajal pred par dnevi, zgorela bi vsa sosedna poslopja. Lastniki tovarne so dobro zavarovani pri vzajemni zavarovalnici v Gradcu. Smilijo se nam ubogi delavci, ki bodo najmanj pol leta brez dela in zaslužka. — O tem požaru smo dobili še drug dopis: Dne 9. listopada okoli 4. ure zjutraj klicala je piščal tovarne Ivana Vošnjak pomoči; iz trške cerkve odmeval je plat zvona ter na nebu žarilo se je kakor bi Šoštanj bil v plamenu, — gorelo je v tovarni Franc Woschnagg in sinovi! Poslopja sama na sebi dala so plamenu dovolj snovi v uničenje, razun tega bile so pa v skladišču tvarine kakor kože, usnje, ekstrakti, črešlo, mast itd. katere so nevarnost za trg še večjo napravile. Kakor pripovedujejo romarji od Sv. Križa vračujoč se, zapazili so isti že ob pol 4. uri, požar, a v trgu in v tovarni sami pa še le ob 4. uri. Gorelo je že nad pol ure in ta čas je zadostoval, da je bilo več tovarniških poslopij na enkrat v plamenu. Ljudstvo prestrašeno hitelo je se seliti; požarna bramba prišla je hitro na pozorišče, in okoli pol petih prihiteli so Družmirčani z brizgalno na pomoč. Ob en četrt na osem zjutraj prikolomastil je znani Velenjski boben na čelu Velenjske požarne brambe — in začudeni smo bili nad to hitrostjo, ker znano je da so vže ob pol petih v Velenju, katero je komaj 1 uro pešhoje od nas oddaljeno, vedeli da v Šoštanju požar divja. Zvedeli smo, da se je ta slavna požarna bramba pred odhodom še vprašala »ali je res sila«! Vidi se da ti velenjski junaki k delu in pomoči nimajo hitrih nog — nasprotno kadar se gre za hajlanje in pobijanje Slovencev v Šoštanju to je pa boben malo dane tako hiter ko lastavica. — To omenili smo le mimogrede. Prihitele so nadalje na pomoč požarne brambe iz Šmartna na Paki, Polzele in Celja. Zadnji dve nista stopili v akcijo, ker je požar bil že omejen in nevarnost skoraj odbita. Mirni opazovalec opaziti je moral pri tem požaru, da se v sili elementi, kateri so si v vsakdanjem življenju sovražni, najdejo, in složno v blagor in pomoč svojega bližnjega delajo. Zakaj bi ne moglo to vedno biti! Proč z nemčurskim nasilstvom in k delu za blagor Šoštanja! Kakor je danes požarna bramba šoštanjska znala biti le pomočnica brez nemškega jezička, in **kakor so znali naši nasprotniki le slovensko govoriti in ne prezirati Slovenca,** tako naj tudi bode v vsakdanjem življenju, saj so oni na nas Slovence navezani, ker naše krvi in sile je kot listja in trave, — a onih prijatelj pa le trebuhasti polž iz Velenja, katerega agilnost se je v pravi luči pokazala!

š **Nemška šola v Gaberjih.** Celjski občinski svet je sklenil soglasno, da ustanovi v celjskem predmestju Gaberje nemško deško in dekliško petrazrednico. Zahvalili so se za 100 tisoč kron, ki jih je daroval »Schulverein« v ta namen.

š **Nemška objestnost.** Hrastniški Nemci in nemškutarji so začeli gospodarsko bojkotirati podjetja župana Roša. To je najpredrznejša objestnost, ki si jo dovoli nemški »folk« na Spodnjem Štajerskem — to pa le zato, ker ve, da se mu od Slovencev ni treba bati vračila! Le hlapčujmo pogumno naprej!

š **Za pogorelce v Radmirju** je pomožni odbor doslej nabral 2791 K 39 h.

š **Povodenj v Celju in Savinjski dolini.** Vedni nalivi so spravili Savinjo in nje pritoke visoko nad bregove. Po mnogih krajih stoji voda na javnih cestah, tako da je oviran ves promet. Celo na državni cesti med Št. Pavlom in Vranskim stoji voda, kjer priteka Poljska od Št. Jurja od Taboru.

š **Narodna nezavednost.** Občinski odbor pri Sv. Emi, sodni okraj Šmarje, je sklenil prositi za nemško šolo. Dobro, možje, le pljuvajte v svojo lastno skledo in delajte tlako jajčjemu baronu Suppanzu. On že plete bič, s katerim vas bo švrkal in kaznoval, ko boste namreč z nemško šolo dovolj poneumnjeni!

š **Odločno naroden učitelj.** Kakor »Domovina« poroča, rabi nadučitelj na Ponikvi ob južni železnici samonemški pečat za šolsko vodstvo. Pa menda vendar ni ta nadučitelj član nove »narodne« stranke. Pri javnih nastopih bosta šla lahko v paru s šentjurskim županom Urlekom, ki se poganja za nemškonarodno šolo.

š **Baharija in zavijanje.** Rajhenburški dopisnik »Narodov« je brzojavil včeraj »Narodu«: »Tu slavimo prvo zmago narodne stranke pri volitvah v občinski odbor.« Koliko je vredna ta zmaga? Bomo videli! Brzojav je pa zlobno zavit, ker bi se imelo glasiti ne »narodne«, ampak »Narodove« stranke. To so stari liberalci Kunej, Kocjan & žlahta!

š **Izpremembe v lavatinski škofiji** so se zgodile, kolikor se čuje sledeče: Nastavljeni so čč. gospodje: Gosak Franc v Mozirju, Lenart Martin v Slivnici pri Celju. Prestavljeni čč. gg. Ogradi Ivan iz Št. Petra v Škale, Skvarč Jožef iz Remšnika v Št. Peter p. sv. Gor., Kociper Rudolf iz Slivnice v Dramlje, Trinkaus Anton iz Dramelj na Remšnik, Rabuza Jakob iz Škal v Št. Jakob v Slov. gor. Žgank Ferdin v Št. Jurij ob juž. žel. Toliko smo zvedeli do 8. novembra.

š **Graški »Naprej« umira!** Te dni smo čitali po nekaterih listih, da v kratkem izgine graški »Naprej«. Propast tega društva je nov dokaz, da je naša liberalna inteligenca z liberalnim dijaštvom vred nezmožna za požrtvovalno narodno delo. Sedem let bo nekako tega, kar je nekaj poštenih graških Slovencev s krščansko-mislečimi akademiki, ki so takrat bivali v Gradcu, ustanovilo to društvo. Lepo se je razvijalo društveno življenje, zlasti lepe vrste slovenskih delavcev so imele tu svoje središče. Da si društvo zagotovi materielni obstanek, je pritegnil odbor tudi zastopnike graške inteligence. A zgodilo se je nekaj nečuvenega. V zvezi z strastnim liberalnim dijaštvom so ti gospodje zanesli seme razkola v društvo, v znamenju liberalizma so teroristično izključilo iz društva njegove ustanovitelje in celo — mrtvega prvega predsednika, slovenskega delavca. Delavstvo je vsled tega obrnilo društvu hrbet in si ustanovilo neodvisno svojo »Domovino«, katoliško-narodno dijaštvo ravnotako svojo »Zarjo«. Inteligenca je ostala osamljena. Umetno je životarilo društvo s pomočjo liberalnega dijaštva še nekaj časa, a danes, umira . . .

š **Potres.** Iz Rajhenburga poročajo: Danes ob 10. uri 35 minut dopoldne je bil tukaj močan vertikalen potresni sunek. Čez pet dni bo obletnica, odkar so se začeli prvi sunki lanskega tukajšnjega potresa, katerih je bilo nad trideset.

š **Pošta v Hrastniku.** Med poštnim uradom št. 1. in št. 2. v Hrastniku se opusti trikratni dnevni promet s poštnim selom ter se nadomesti s poštnim vozom po trikrat na dan.

Koroške novice.

k **Podporno društvo za slovenske dijake koroške v Celovcu** je imelo dne 24. vinotoka 1906 svoj občni zbor pod predsedstvom gospoda podpredsednika dr. J. Brejca, ki se je v iskrenih besedah spominjal rajnega prvega društvenega predsednika stolnega prošta gospoda Lamberta Einspielerja. Iz poročila blagajnikovega povzamemo, da ima društvo 15 ustanovnikov, izmed katerih je gospod Fran Hrašovec, c. kr. okrajni sodnik v pokoju, vplačal že dve celi ustanovnini; rednih članov je 62, podpornikov 66, podpirancev 9. Ustanovniki so vplačali 1580 K, redni udje in podporniki 1377 K 86 h; vseh dohodkov je bilo torej 2957 K 86 h. Podpor se je razdelilo 800 K, upravnih stroškov je bilo 152 K 17 h; vseh izdatkov je bilo torej 952 K 17 h. Razpolagalo se je samo z doneski rednih članov in podpornikov, torej je prebitka 425 K 69 h, dočim je vsa ustanovnina nedotakljivo naložena. Blagajnikovo poročilo se je odobrilo. Občni zbor je potem izvolil g. dr. J. Brejca predsednikom, mesto umrlega prošta Einspielerja in g. dr. Arnejca, ki je odložil odborništvo vsled preselitve v Ljubno, gg. prof. Tomo Schreyja in prof. dr. Jak. Sketa odbornikoma, gg. Iv. Kramarja in Vek. Legata pa pregledovalcema računov. Z vzklikom je izvolil občni zbor prvim častnim članom prezaslužnega g. Fr. Hrašovca v Gradcu. — Odbor je v seji dne 30. vinotoka 1906 izvolil podpredsednikom gosp. prof. dr .J. Sketa, vzel z obžalovanjem na znanje odpoved g. J. Hochmüllerja, ki se je preselil v Trst, in na njegovo mesto poklical v odbor č. g. župnika Fr. Katnika na Trbižu. — Potreba je velika, pomoč nujna! Darovi naj se izvolijo poslati društvu ali po »Ljubljanski kreditni banki« ali neposredno po blagajniku g. prof. J. Apihu v Celovcu. Vsi prispevki se objavljajo v »Miru« ali še posebej potrjujejo.

k **Umestno javno vprašanje.** Bivši podžupan celovškega mesta, dr. Ad. Martinek, odvetnik v Celovcu, je zadnjič, ko se je v mestnem odboru nujno predlagal protest proti dvojezičnim poštnim tiskovinam, tudi glasoval za ta predlog. Ker ima dr. Martinek mnogo posla s slovenskimi strankami, posebno iz velikovškega in pliberškega okraja, naj nam dovoli, da ga javno vprašamo: »Ali bo gospod doktor odslej pač še sprejemal denar, ki ga dobiva iz slovenskih krajev od slovenskih strank po dvojezičnih poštnih nakaznicah? Prosimo nujnega odgovora, da si v slučaju, ako gospod doktor zavrne naše slovenske pošiljatve, vemo preskrbeti odvetnika, ki ne bo zavračal slovenskega denarja, če ga mu pošljemo po slovenskih nakaznicah. — Več slovenskih kmetov.

k **Umrl** je posestnik v Gorečivasi pod Škocijanom 79letni Boštjan Ražun, po domače Erjak, oče č. g. Mateja Ražuna, župnika v Št. Jakobu v Rožu. Naše iskreno sožalje!

k **Ali je Celovec dvojezičen?** Na to odgovarja celovški »Mir« s svoječasnim odlokom c. kr. ministrstva, s katerim je ministrstvo razveljavilo odlok celovškega magistrata, da mora slovensko katoliško politično društvo za celovške Slovence prilagati slovenskim vlogam nemški prevod. Ministrstvo pravi: Ministrstvo je glede na člen 16 postave z dne 5. marca 1862, drž. zak. št. 18, razsodilo, da se je z zgoraj imenovanim odlokom celovškega mestnega urada kršil člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, ker je slovenski jezik v vojvodini Koroški in specijelno v deželnem stolnem mestu Celovcu, v katerem je glasom ljudskega štetja zastopan po več kot 3·5 odstotkov domačega prebivalstva, deželni jezik, vsled česar ima po imenovanem členu državnega osnovnega zakona mestni magistrat dolžnost kot politična oblast prve stopnje, v tem jeziku sestavljene vloge reševati brez prigovora. — Pritožbo celovškega mestnega urada proti temu odloku je upravno sodišče z razsodbo št. 2358 z dne 4. julija 1891

zavrnilo kot nedopustno! — Celovec je potemtakem po razsodbi c. kr. ministrstva notranjih zadev — dvojezičen.

k **Obstrelil se je** v samomorilnem namenu v Gradcu pešec Janez Kren od 17. pešpolka v Celovcu. Vzrok so baje družinske razmere. Oddali so ga v bolnišnico ter bode okreval.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Prihodnji torek predava v »Slov. kršč. socialni zvezi« točno ob pol 8. uri zvečer č. g. dr. Jerše. Vstop vsakemu prost. K obilni udeležbi vabi odbor »Slov. kršč. socialne zveze«.

lj **Leonova družba.** V četrtek, 15. t. m., zvečer ob pol 8. uri, bo v mali dvorani »Uniona« prvo letošnje predavanje. Predaval bo dr. Fr. Grivec. Predmet: »Vzhodno cerkveno vprašanje v novi luči moderne historiografije.«

lj **»Česky kroužek« v »Slov. kršč. soc. zvezi.«** Kršč. soc. zveza« je ustanovila »česky kroužek« in vabi tem potom vse svoje somišljenike, naj bi se poduka v češčini obilno udeleževali. Podučuje brezplačno gospod V. Hybašek kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani in sicer vsak ponedeljek in torek od pol 7 do pol 8 ure zvečer. Govoriti o koristi češčine bi bilo odveč; zato pa: somišljeniki, na svidenje ob ponedeljkih in torkih v dvorani soc. zveze. Pristop članom zveze prost! Zdař Bůh!

lj **Pevske vaje** za svetno petje v »Zvezi« so redno vsako soboto od 9/48. uro dalje (ne 1/48, kakor se je pomotoma poročalo). Pevke in pevci, ki bi se radi pridružili »Zveznemu« zboru, naj se blagovolijo oglasiti v zveznih prostorih prihodnjo soboto pred osmo uro zvečer. Vabijo se posebno mladeniči, ki imajo posluh in se žele vežbati v petju. Ako se jih bo oglasilo povoljno število, se bo osnoval poleg zdajnega mešanega zbora tudi moški zbor.

lj **P. Otmar Vidic** je danes zjutraj nenadoma umrl v tukajšnjem frančiškanskem samostanu. Bil je sicer bolehen že par mesecev, in se je videlo, da ne bo dolgo, a vendar je včeraj še maševal, danes pa so ga dobili sobratje na pol mrtvega na stolu sedeti. Hitro so mu podelili sveto olje, več ni bilo mogoče. P. Otmar je bil rojen leta 1848 v Ljubljani v trnovski župniji, leta 1869 je šel v samostan in bil posvečen leta 1873. Služboval je večinoma po hrvaških samostanih, zadnja leta obnemogel in se ukvarjal le še z vredbo samostanske knjižnice. Brat je kanalskega gospoda dekana Vidica. Pogreb bode jutri popoldne ob pol 5. uri.

lj **Slovesno obljubo** je naredil danes v frančiškanski cerkvi brat Peter Rešeta, zakristan.

lj **Socialno delo ljubljanskega občinskega sveta.** Ko so v zadnji seji mestni »očetje« sklenili izdatno povišanje plač mestnim uradnikom in uslužbencem, tedaj je dr. Triller med teatraličnimi pozami oznanil, da je storil obč. svet veliko socialno delo. Prav! Vsakdo je vreden svojega plačila — le — za vse enaka mera! Če vidi obč. svet prve, zakaj prezre celo množico druzih?! Obč. svet je dobro poskrbel za magistratne uslužbence, a njegovo navdušenje za socialno delo pride kmalu v kaj čudno luč, ako premislimo naslednje dejstvo, ki ga niti župan niti mestni šolski svet ne bodeta mogla dementirati. Doslej je občinski svet votiral vsako leto gotovo svoto za šolske potrebščine revnim učencem. Mestni učitelji so nakupili dotične stvari, predložili dotične račune mestn. šolskemu svetu, ki je ukrenil, da je magistrat poravnal te dolgove. Dasiravno ti niso bili bogve kako veliki, pri vladajoči bedi delavstva je to veliko zaleglo, posebno, ker so te šolske potrebščine vedno dražje in se vedno nove vpeljujejo. Saj morajo učenci že od četrtega razreda slikati z barvami. Imeti morajo risarske bloke, ki stanejo do 1.60 K, kje so barve, čopiči itd. Ne samo na kmetih, tudi v Ljubljani, hodijo učenci brez teh potrebščin v šolo, ker jih starši ne morejo kupiti. Učni uspehi so nepovoljni, kriv je vsega seveda le poučujoči učitelj. — Tudi letos so učitelji nakupili raznih zvezkov itd. — a glej, od mestnega šolskega sveta nikakega poziva, naj predlože račune, trgovec zahteva denar in — **učitelji morajo iz lastnega žepa plačati.** Že samo dostojnost bi zahtevala, da bi šolski svet obvestil učiteljstvo, da podpora odpade letos. Učiteljstvo komaj izhaja, a sedaj naj še plačuje. Velik črn madež je to na glorioli, ki obdaja glave socialno delujočih naprednih občinskih svetnikov in izvestno »napredno ljubezen« do učiteljstva in do nižjih slojev. Vsiljuje se pa nam še druga misel .Najubožnejši učenci so skoro brezizjemno iz delavskih slojev. Ali naj je to morebiti nekak odgovor nato, ker ravno delavstvo vedno hodi nadlegovat pod težo socialnega dela omagujoči občinski svet, naj mu odpre vrata v mestno posvetovalnico, naj izvede prvo zahtevo socialne pravičnosti? Ker delavstvo vedno odločneje nastopa za svoje pravice, naj zadene jeza vladajoče gospode njegove otroke in posredno še učitelje! Naj dr. Triller z zgovornostjo sv. Janeza Zlatousta trobi v svet o socialnem delu mestnega občinskega sveta ,iz njegovega fraka bo vedno gledal le — buržoa.

lj **Bošnjaki pri delu v Ljubljani.** Naše ljudstvo se izseljuje v Ameriko, koder si išče boljšega prislužka. Ako primerjamo trdo delo, ki ga morajo naši ljudje opravljati v Ameriki ni zaslužek tako briljanten, kakor se trdi. V Ljubljani v zadnjih letih manjka delavcev-težakov posebno pri stavbinskem obrtu. Pred šestimi leti je prišlo prvikrat nekaj Bošnjakov iskat dela v Ljubljano. Delo so dobili pri ravnotakrat začeti stavbi škofovih zavodov v Št. Vidu. Potem so Bošnjaki prihajali vedno vsako spomlad v Ljubljano. Tvrdka Tönnies sprejela je prva v Ljubljani Bošnjake v delo, ko se je gradila nova domobranska vojašnica. Takrat je znosilo 12 Bošnjakov vso opeko, katere je bilo treba za to veliko zgradbo, to je čez dva in četrt miljona opeke. Tako je n. pr. znosilo teh 12 Bošnjakov v teku enega tedna 70.000 opeke. Z zanimanjem je gledati te ljudi pri delu kako so pridni. Ako pripelje voz opeko, skladajo naravnost iz voza dvem, k večjemu trem Bošnjakom na krošnje opeko katero potem hitro raznesejo. To se zgodi tako hitro kakor če bi skladali. Te dni se je naš poročevalec prepričal in videl pri neki tukajšnji stavbi kako sta dva Bošnjaka znosila en sam dan do deset tisoč opeke. Bošnjak nese najmanj na enkrat po 22 kosov opeke. Posameznji Bošnjak je nesel 30, 40 do celo 50 kosov opeke. Ako se pomisli da vsaka opeka tehta približno 4inpol kilograma, vidi se kako trdni so ti ljudje. Plača njihova je akordna, za vsak tisoč opeke dobe v pritličju 1 K 60 vin za prvo nadstropje 2 K a za drugo nadstropje do 3 krone. Zaslužek imajo pri vsaki stavbi skupen, t. j. zaslužek sprejme in razdeli njihov poglavar »Grga«. Vzajemnost med njimi je velika. Eden brez druzega ne more biti. Ako eden nese enkrat manj ne zameri mu drugi. Ako ni opeke, da bi jo nosili, izvršujejo tudi druga dela. V tem slučaju imajo dnevno plačo vsak 4 krone. Povprečno znosi vsak Bošnjak približno okrog pet tisoč opeke na dan. Doma so ti korenjaki iz vasi Sueteska blizo Sarajeva.

— **Koncert »Glasbene Matice«** v ponedeljek, dne 12. novembra, ob pol 8. uri zvečer v »Narodnem Domu« ob sodelovanju svetovno-slavnega »Ševčikovega kvarteta« na godala in mešanega koncertnega zbora »Glasb. Matice«. Kdor hoče izreden glasbeni užitek imeti in kdor upošteva težko stališče »Glasbene Matice« pri njenem stremljenju za kulturni napredek Slovencev, ta sigurno ne bode zamudil ugodne prilike. »Ševčikov kvartet« je za Ljubljano muzikalni dogodek prve vrste. Komorna glasba sama na sebi je vrhunec vse glasbe, a v tem slučaju jo bodo izvajali mojstri prve vrste. Navedli smo zadnjič ocene graških listov, teh najpristnejših prič za neverjetno popolnost čeških umetnikov. Ocene kar tekmujejo med seboj v hvali in slavi. A tudi veliki listi berolinski ne pišejo nič manj navdušeno, kaor smo čuli. Najzanesljivejša pa je gotovo dunajska kritika. Kajti na velekritičnih tleh Dunaja si še nemški umetniki le tedaj pridobe priznanje, ako pa v resnici nadkriljujejo druge. Slovanski umetnosti pa se upirajo, kar le morejo. In sedaj čujmo, kaj govore ti dunajski kritiki. »Neues Wiener Tagblatt« piše: »Ševčikov kvartet« si je z naskokom osvojil simpatije Dunajčanov. Slavnemu »Češkemu kvartetu« je postal nevaren tekmec. »Die Zeit« piše: S svojim drugim koncertom so imeli tako velik uspeh, da se morajo mladi ljudje že sedaj prištevati med najodličnejše umetnike. Dvořakov F-dur kvartet (ki se bo izvajal tudi v Ljubljani) je izzval naravnost občudovanje. Dvořak nas v njem seznanja z originalnimi melodijami zamorcev, katere je spoznal za časa svojega delovanja na konservatoriju v Newyorku; v zamorskih motivih se je Dvořaku nudila originalna snov, katero je mojstersko obdelal. Na koncu so igrali Griegov kvartet. **Ena sama sodba je vladala po tem kvartetu v dvorani, namreč da se sploh ne dá boljše igrati.** — Sedeži po 4, 3 in 2 K, stojišča po 1 K 20 v, za dijake po 40 v, se dobivajo v trafiki gospe Šešarkove v Šelenburgovih ulicah in na večer koncerta od 7. ure naprej pri blagajni.

lj **Gromenje po zimi.** Danes v Ljubljani cel dan dežuje. Nebo je tako temačno, da morajo po mnogih pisarnah ves dan goreti luči. Zjutraj je gromelo.

lj **»Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih«** priredi v ponedeljek, dne 12. t. m., ob pol 6. uri zvečer v društveni sobi, poslopje c. kr. deželne vlade, II. nadstropje, sob. št. 22, vhod iz Hilšerjevih ulic, odborovo sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedništva o dosedanjem delovanju, osobito o predpripravah za domovno odvračanje jetike; 2. poročilo blagajnika in določitev svote, ki se naj mesečno porabi za domovno odvračanje; 3. slučajnosti.

lj **Gospod dr. Anton Stare** se je kot višji štabni zdravnik preselil v Prago.

lj **Pisatelj gospod Fran Govekar** je, kakor čujemo, izstopil iz intendance slovenskega gledališča.

lj **Koncert v veliki dvorani »Uniona«** priredi jutri zvečer društvena godba z jako izbranim programom.

lj **Odlikovanje.** Cesar je podelil jetniškemu pazniku g. Karolu Jegliču v Ljubljani srebrni zaslužni križec.

lj **Petinštirideset let svoje poroke** obhaja gospod Ferdinand Burger z gospo Jožefo. Oba sta čila in zdrava. Bog živi še mnogo let ta čili parček!

lj **Na policijski stražnici** je povila sinoči neka delavka krepkega dečka. Bila je na potu v deželno bolnišnico, a so jo že na Mestnem trgu prijele slabosti. Ko je poklicana babica opravila svoj posel, so žensko in otroka prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **S trga.** Danes je bilo na trgu 76 voz zeljnatih glav, ki so se prodajale po 4 h.

lj **Poizkušen samoumor.** Včeraj popoldne se je obesil na Rimski cesti v svoji kleti sedanji gostilničar pri »nemškem vitezu« z vrvjo. Grgljanje je slišal preglednik gospod Vičič, ki je poklical ključarja, da je odprl klet, nato pa prerezal vrv. Nato so ga spravili s pomočjo nekega mizarskega pomočnika v gostilniško sobo. Gostilničar je pa bil vsled tega, ker so mu rešili življenje, nejevoljen in se je spustil v rešilca tako, da je moral priti policijski stražnik, ki je gostilničarja odpeljal v zapor. Vzrok poizkušenega samoumora so baje domači prepiri.

lj **Afera dr. Robida—dr. Divjak.** Gospod dr. Divjak nam piše: Ni res, da sem na razpravi z dne 3. t. m. v zadevi g. dr. Robide proti meni radi razžaljenja časti izjavil, da sem pripravljen preklicati svoje deželnemu odboru glede na dr. Robide podane izjave. V resnici je le moj zagovornik izjavil na tuzadevni poziv gospoda sodnika, da nisem sovražen g. dr. Robidi in da nimam veselja pravdati se z njim na dolgo in široko, da pa je moje stališče glede poravnave, kakor jo gospod sodnik intenduje, težavno, ker bi se tak preklic gotovo izrabljal z nasprotne strani, dasi bi bil jaz v stanu dokazovati resničnost svojih trditev.

lj **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 14 Hrvatov in 10 Makedoncev. Nazaj je bilo poslanih 10 izseljencev zaradi bolezni na očeh.

lj **Izgubljena** je črna denarnica z vsebino 20 kron.

lj **V meščanski pivarni** g. Rasbergerja na Sv. Petra cesti št. 47 koncertuje jutri na Martnovo nedeljo ljubljanski sekstet. Pivarna bo odprta vso noč.

lj **Repertoire slovenskega gledališča.** Jutri, v nedeljo zvečer opera »Trubadur«, — popoldne pravljica za mladino »Sneguljčica in škratje. — V torek zadnjič drama **»Elga«.** — Drama pripravlja italijansko dramo »Na svatbenem potovanju« in Shakespearovega »Beneškega trgovca«; pa opero »Rigoletto« in opereto »Punčika«.

lj **Izkaz posredovalnice slov. trgovskega društva** »Merkur« v Ljubljani. — V službo se sprejme: 3 poslovodja, 3 kontoriste in stenografe, 10 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočnike mešane stroke, 4 pomočnike manufakturne stroke, 3 pomočnike železninarske stroke, 6 učencev. — Službe iščejo: 6 učencev, 2 poslovodje, 12 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 10 kontoristinj, 4 blagajničarke, 4 prodajalke.

OBČINSKE VOLITVE V BUDJEJEVICAH.

Čehi sodijo, da imajo njihovi kandidati 100 do 120 glasov večine. Dne 9. t. m. so bili zopet viharni prizori. Člana češkega narodnega sveta Vošnjanskega je zaprlo orožništvo, ker je baje sunil in grozil nekemu orožniku, a so ga zopet izpustili. Nemci groze, da ovadijo tudi nekega aktivnega polkovnega zdravnika, češ, da je grozil nekemu volilcu. Uradniki bank in okrajne bolniške blagajne so imeli prosto, da so volili. Zvečer ob pol sedmih zasedlo je trg pred mestno hišo več stotnij 28. in 91. pešpolka. Skrutinij bo baje šele v ponedeljek gotov.

KAZNOVANI PRUSKI PRINC.

Pruski princ Joahim Albert je prestavljen iz Prusije v Afriko. Sodijo, da se je to zgodilo zaradi znanih poročil o njegovih razmerah z igralko Sulzer.

VOJSKA MED JAPONSKO IN AMERIKO.

V San Francisku so razžalile šolske in politične oblasti učence tamošnjih japonskih naseljencev. Ti japonski dijaki so bili tako razžaljeni, da so se pritožili pri japonskem konzulu, ki je spravil stvar v pravi tir. Obvestil je japonsko vlado in zdaj se vrše radi tega pogajanja med Tokijem in Washingtonom. Te napetosti se v zadnjem času med Japonci in Američani nenavadno množijo. Ameriške Zedinjene države so nasprotovale japonskemu programu v Mandžuriji, ameriške obmejne straže so umorile več japonskih ribičev, ob potresu v San Francisku je bil zavratno usmrten japonski bančni predsednik, milijonar Rockefeller je napadel trgovinsko poštenje Japoncev na otoku Hawai, člani ameriškega kongresa so pretili Japoncem z vojsko in končno žaljenje japonskih dijakov in torej japonske narodnosti v San Francisku. To je cela vrsta neprilik, ki ne gredo Japoncem na noben način iz spomina. Roosevelt sicer miri, ampak besedam je dandanes težko verjeti, zlasti v takih položajih. Spor je torej skoro že tukaj, ali vsaj velika napetost, ki jo veča tudi to, da imajo Japonci in Zedinjene države iste cilje. Zedinjene države imajo dandanes v svoji oblasti Filipine in Hawai in zelo žele, da bi bili njihovi še sundski otoki. Japonci bi tudi radi še sundske otoke in poleg tega mislijo celo na to, kako bi prišli do Filipinov in do Hawaia. Take želje pa nikakor niso brez vojske izpolnjive. To zadnje je zlasti slučaj pri Japoncih, ker bodo Američani Filipine in Hawai gotovo krepko branili. Za enkrat bo to nerodno, ker je ameriška mornarica z ozirom na japonsko zelo daleč zadaj. Treba bi se bilo torej za boj resno pripraviti, kar bi potrebovalo mnogo časa. In ravno tega slučaja se bodo morda Japonci poslužili in napadli Zjedinjene države, predno bodo pripravljene na resen spopad. Nemci imajo velik vpliv v Tokiju in bodo zato, da se tako zgodi. Nemčija gleda precej navskriž preko morja na Angleško in vojska med Japonci in Američani bi ji bila gotovo dobrodošla: nudila bi namreč zanjo primerno priliko za boj, ker bi Angleška ne mogla dobiti od Zedinjenih držav nobene pomoči. Stvari so torej precej jasne in je mogoče, da se kmalu vresničijo.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Na shodu radikalcev so naznanili Clemenceauove in Briandove načrte o izvršitvi določil postave o ločitvi cerkve od države na Francoskem. Vlada se je zavezala, da popišejo do 11. decembra t. l. premoženje vseh cerkva, v katerih tega še niso storili. Dne 11. decembra t. l. pride vse cerkveno premoženje na Francoskem pod prisilno upravo. Cerkvenega premo enja še niso podpisali v 3605 cerkvah. Clemenceau je pozval v Pariz vse prefekte, da jih pouči, kako naj popišejo cerkveno premoženje. V celi Franciji nameravajo popisovanje izvršiti isti dan.

O CARINI MED AVSTRIJO IN OGRSKO

je izjavil ministrski predsednik Beck, da so poročila o tej zadevi neresnična.

Iz slovanskega sveta.

§ **Zanimivo predavanje.** Dne 2. listopada je imel znani zgodovinar Hovajskij v »Zvezi ruskih ljudij« v Moskvi predavanje o predmetu: »Umetna avstrizacija Rusije in poljsko vprašanje.« Hovajskij meni, naj bi Rusija odstopila kraljestvo Poljsko Prusiji v zameno za kakšno drugo uslugo (morda kakšno uslugo v Vzhodni Aziji). Zanimivo je, da sproži tako vprašanje tako patriotični ruski zgodovinar kakor je Hovajskij in da je predaval o tem v konservativni, rusko patrijotični »zvezi ruskih ljudij«, ki hoče osnovati Rusijo na čisto »slovanski« podlagi. Ker se Poljaki ne dajo porusiti, naj se vržejo Nemcem, tako razumevajo ti slovanofili slovanstvo! V diskusiji, ki se je potem otvorila, so nekateri poslušalci odgovarjali. Mislili so, da se bodo slednjič Poljaki vendarle dali porusiti. Slovanofilske »Moskovskije Vjedomosti«, organ ruskih patrijotov pa nimajo nič proti temu. »Moskovskije Vjedomosti« so bile za Aleksandra III. vsemogočne in vodilne za rusko politiko.

sl **Statistika ruske revolucije.** V prvem letu ruske revolucije je bilo na Ruskem ubitih ranjenih ali oropanih 22.721 ljudi; od vojnega sodišča na smrt obsojenih 1513, radi političnih prestopkov obsojenih 871 skupaj na 7138 let ječe. Vojno stanje je bilo proglašeno v 31 gubernijah popolnoma in v 46 gubernijah deloma Prepovedanih je bilo 523 listov in obsojenih 647 urednikov.

sl **V Bukovini** se gibljejo Poljaki jako živahno. Razvnel jih je boj za poljski mandat. Narodna doma se stavita v Sučavi na rumunski in v Vaškovcah na gališki meji. Ustanavljajo se pridno čitalnice in knjižnice po poljskih vaseh.

sl **Lakota vlada v 35 ruskih gubernijah.** Ponekod so ljudje pridelali komaj eno petino navadnih pridelkov. Že malega srpana so krmili ponekod živino s strešno slamo in ljudje so jedli drevesno skorjo.

sl **»O ravnoupravnjenju starovercev«** je izdala ruska vlada nedavno odlok, ki bo kljub svojemu polovičarstvu imel velik pomen. Staroverci smejo svobodno ustanavljati fare in zidati cerkve z dovoljenjem gubernatorja. Ako bi se v njih verskih občinah vršilo kaj nepostavnega, zamore jih gubernator razvezati. Vsaka občina voli svoje duhovnike, načelnike občine, upravlja svoje premoženje itd. potreba je za vse samo »sezrješenja« gubernatorja. Duhovnik ne sme biti, kdor nima 25 let, ne zna čitati in pisati ali je bil sodnijsko kaznovan.« Duhovščina staroverska je prosta vojaščine, dobi potni list od gubernatorja in sme nositi cerkveno obleko.

sl **»Rusinska narodna stranka«** (takozvana moskalofilska) je imela te dni shod zaupnikov. Na shodu se je razpravljalo o političnem položaju galicijskih Rusinov. Sklenilo se je reorganizirati stranko in poslala se je ministrskemu predsedniku brzojavka, v kateri se protestira proti razdelitvi mandatov in proti ločitvi občin, ki imajo 1500 prebivalcev. Enaka brzojavka se je poslala tudi predsedniku galicijskega deželnega zbora.

sl **Drugi kongres srbskih čebelarjev** se bo vršil te dni v Belgradu.

sl **Tisočletnica smrti bolgarskega carja Borisa.** Prihodnje leto maja meseca bo preteklo tisoč let, kar je umrl bolgarski car Boris, ki je sprejel krščanstvo in ga vpeljal kot skupno vero svoje države. Društvo bolgarskih časnikarjev dela na to, da se vrši ob tisočletnici primerna svečanost. To misel hočejo najsijajnejše uresničiti.

sl **Poljedelske zadruge v Srbiji** prirede to jesen posebna predavanja v treh okrajih Srbije. Namen jim je, poučevati v poljedelstvu malovešče poljedelce.

sl **Akademično društvo Srbov-agronomov** na Dunaju je imelo 23. oktobra 1906 svojo prvo redovno glavno skupščino, na kateri je izvolilo odbornike.

sl **Iz delovanja bolgarskih ministrstev.** Bolgarsko pravosodno ministrstvo bode še v sedanjem narodnem sobranju predložilo projekt postave, po kateri se bode omejila prostost zborovanja na Bolgarskem in poostrila kazen za hujskače po shodih. Od dveh do 10 let bodo kaznovani sklicatelji shodov, pri katerih se bode zgodilo motenje javnega miru. Od 6 mesecev do 3 let bodo pa kaznovani govorniki pri takih shodih. — Isto ministrstvo je sklenilo zidati nove ječe na Bolgarskem. Za zidanje se bode potrošilo 500.000 levov. — Poljedelsko ministrstvo je že izgotovilo načrt postave, po kateri se bode ustanovila na Bolgarskem kmetijska banka. Načrt se bode v kratkem v sobranju razpravljal.

Razne stvari.

Podraženje srebrnega in zlatega blaga. Zveza avstrijskih izdelovalcev prstanov, v kateri je zastopanih kakih 90 tvrdk iz Prage, Dunaja, Linca itd., naznanja, da vsled podraženja dragih kamnov mora podražiti vse zlate in srebrne izdelke za 10 odstotkov.

Preveč deklet. V angleški vasi Toppesfield (Essex) se rode v zadnjem času skoro izključno same deklice. V šoli je 93 deklic in 11 dečkov. Prebivalci so v veliki zadregi.

Hiša brez dimnika. V New Yorku zidajo hišo, kjer bodo kuhali, svetili in greli sobe vse s pomočjo elektrike. To bo zdaj najmodernejše poslopje — hiša brez dimnika.

Zrakoplov bodočnosti. Braziljanec Santos Dumont silno zaupa svojemu zrakoplovu, s katerim je zaslužil Acchdeaconovo nagrado. Svoje uspehe z zrakoplovom zelo pohvalno omenja, razlaga, kako se je gibal lahko v zraku v docela poljubni smeri in drzno zatrjuje, da se bodo z od njega izumljenimi stroji ljudje že gotovo v par letih vozili na sprehode in letovišča. Kar je kolo na zemlji, to bo v zraku

njegov zrakoplov, ki bo lahko spravljen kar v stanovanjih. Zdaj misli zrakoplov še nekoliko zboljšati in potem je po njegovem mnenju stvar o zrakoplovu, ki se da voditi, rešena.

Stoletnice nemške tehnične visoke šole v Pragi so se nameravali udeležiti tudi rektor z vsemi petimi dekani češke tehnike. Češki listi pa zdaj objavljajo, da se slavnosti glede na stališče, ki ga zavzemlje nemško časopisje in ker se hoče dati slavnosti velenemški značaj, ne udeleže.

Veliki viharji na Tirolskem. Po vsem Tirolskem so bili včeraj strašni viharji. V Cilerski dolini sta uničila vihar in dež mnogo streh in okenj, voda je odnesla mnogo brvi. Reka Adiža je izstopila in preplavila veliko okrožje. Mori-Riva železnica ne vozi, postaja in deloma tudi Riva sta poplavljeni. Več mostov je demoliranih in več električnih železnic ne vozi. Izstopilo je mnogo potokov in rek.

Španski sleparji aretirani. V Madridu so aretirali lopovsko družbo 14 oseb, ki je pisarila v razne kraje, tudi na Kranjsko sleparska pisma o raznih zakladih. Med aretiranimi je tudi par Avstrijcev.

500 hiš je pogorelo v Kantonu. Požar se dalje širi.

Prochaski, ženinu morilke Zeller, je drž. pravdništvo že izdelalo obtožnico. Obdolžen je goljufije v 16 slučajih. Gre se za približno 7000 kron.

Morilko Klein so odvedli v kazniški oddelek za umobolne.

Umor in samomor. Ker je hotela poročiti drugega je ustrelil v Reki vrtnar Thaurode delavko Matildo Wudera in na to tudi sebe.

Zidarski oder se je podrl v budimpeštanski ulici Szio. Šest delavcev je nevarno ranjenih.

Zvit tat. Na Saškem v Hofu je bil med stražniki nastavljen neki Schweitzer, o katerem so dognali, da je vlomilec. Sam je namreč vlomil v baš tiste trgovine, kjer je stražil. Policija ne bi bila prišla stvari na sled, ker je bil vlomilec uniformiran, a iz Norimberka so došla pisma, ki so iskala Schweitzerja. Zviti tat je bil všel baš iz prisilne delavnice.

Žive oči v sliki. V Peterburgu je bila nekega večera neka mlada gospa vsa plašna. Možu je kazala na veliko sliko njegovega očeta, ki je stala v kotu in je rekla, da se ji zdi, da so oči na sliki žive in se svetijo. Mož se je smejal in jo potolažil. Drugi dan pa so videli, da je zmanjkalo v isti sobi več stvari. Za sliko je tičal namreč tat in gledal po sobi.

Stavka čevljarskih pomočnikov. 500 čevljarskih pomočnikov stavka v Budimpešti. — Ker se tovarnarji čevljev v Fougeresu niso mogli zediniti s svojimi pomočniki delavci, so posestniki *22* tovarn odpustili do 8000 delavcev.

Moderni londonski vlomilci. Zadnji čas se množe v Londonu vlomi tako, da je nasproti njim policija brez moči. Ni dne, da bi se ne zgodil kak senzačni vlom v Londonu. Stari tat s svetilko in s vetrihom ni še sicer izginil, a moderni vlomilci delajo tudi moderno. Orodje tatov je duhovito in skrbno izdelano. V Scotlana-Yard muzeju je razstavljeno tako čudovito orodje. Na prvi pogled se ti zdi, da je to le kos fino poliranega jekla, dolg sedem palcev. A če pritisneš na neko pero, se pojavi sveder, če pa na drugo, pa izvijač, tretje pero izproži steklorezec, četrto pa dleto. Orodje neizproženo je na eni strani kladivo, na drugi pa lomilec. Pri vlomu s svedrom, kladivom in dletom ve policija da je storilec novinec ali pa jako nerodni hudodelec. Znanstveno izobraženi hudodelec namreč vporablja pri vlomih termit ali pa nitroglicerin. S termitom, ki razvija velikansko vročino vlomilec jako hitro razstopi jekleno ploščo blagajne in napravi v njo luknjo .A s termitom pa niso preveč zadovoljni, ker svitlo gori in se kadi. Nevarni nitroglicerin je spretnemu hudodelcu bolj všeč. Z brizgalno vbrizga nitroglicerin v kako razpoko blagajne in ga vžge s kapselnom. Zamolkel pok in blagajna je odprta. Tudi z elektriko so že raztopili jeklene plošče. Da hudodelcem ne pride policija na sled po vtisu prstov, nosijo vlomilci med svojim delom — glace rokovice.

Ubegla otroka ameriških milijonarjev. Junak dogodka je sin bogatega newyorškega bankirja R. F. Hopkinsa, junakinja pa edina vnukinja in dedinja milijonarja Lawrence Vera L. Siegrifl. Stara ni še 17 let, a kljub temu že sita življenja, dolgočasi se strašno na tem grbastem svetu. Le za 17letnega Hopkinsa se zanima, ker se ravno tako dolgočasi kakor ona. Naveličal se je svojih konj, svojih avtomobilov in jaht. In otroka, ki se dolgočasita, skleneta iz dolgega časa da pobegneta in se poročita. Mladi Hopkins pripravi krasen parnik s palmovim vrtom in seveda tudi boudoirja za »nevesto« ne sme manjkati. Vera pa zapusti čisto mirno, ne da bi kdo kaj slutil, palačo svojega starega očeta in ne da bi pozabila svoje dragocene juvele. Parnik odpluje po reki Hudson in pri neki vasi pride na krov pastor, ki poroči dvojico. Topovi so pokali, vse na krovu je bilo veselo. A s srečo mlade dvojice, ki se je tako dolgočasila , da se je poročila skrivaj, ni bil nikakor zadovoljen stari oče mlade Vere. Mož je mnogo bolj bogat kakor bankir Hopkins in ni bil prav nič zadovoljen s to »mesallianco«. Z avtomobilom je dirjal za dvojico, da prepreči poroko, a došel je prepozno, ker je mlada dvojica že tudi odpotovala z nič manj hitrim avtomobilom na svoje ženitovanjsko popotovanje.

Topejen les. Nekemu francoskemu gozdarskemu nadzorniku se je posrečilo raztopiti les. V ta namen ga je hudo razgrel v brezzračnem prostoru, kjer je bil ogenj nemogoč. Na dobljeno tvarino ne vpliva elektrika in je torej za izoliranje ceno sredstvo. Tudi je nepremočna in se da prekrojiti v poljubno obliko.

Papež Pij X. in šport. Na visoki šoli v Löwnu (Belgija) so osnovali iz profesorjev in dijakov obstoječ komite, ki se ima nalogo pečati z raznimi športi. Pri početku svojega delovanja je poslal ta komite papežu pismo o namenih svojega delovanja, in papež je po kardinalu Merry del Val odgovoril kar najprisrčneje. Pravi, da ga veseli, da skrbi visoka šola poleg duševne izobrazbe tudi za telo in njega vežbanje in razveseljevanje. Končno blagoslavlja komite, njegove protektorje in mladino.

Koliko stane potovanje na Japonsko. Po zadnji rusko-japonski vojski se je vzbudilo po svetu za Japonsko veliko zanimanje. Zato potuje tja mnogo ljudij, seveda takih, ki imajo veselje do neznane tujine in v žepu tudi dovolj denarja. Teh potnikov je toliko, da jih ne morejo spraviti pod svojo streho dosedanji japonski hoteli. Da se temu odpomore, je sklenila zidati japonska vlada za tujce mnogo novih hotelov. Kaj stane potovanje na Japonsko, o tem navajajo vsi visoke svote. Neki francoski potnik, ki se je mudil tam 6 tednov in si je ogledal v tem času površno vsa večja mesta, je potrošil 2.310 jenov (3.240 frankov). Kot najmanjšo svoto navajajo za to potovanje 7.283 frankov.

Bukareški župan C a n t a c u z e n e s svojima podžupanoma in z nekaterimi višjimi občinskimi uradniki obišče Dunaj, da vrne Dunajskemu županu dr. Luegerju obisk v Bukareštu. Čas obiska še niso določili.

Ponesrečeni tvorničar. Transmisijski jermen je prijel 28-letnega tvorničarja Tauberja v Miskolu in ga vrgel ob steno, kjer se je ubil.

Darovi.

Za Ciril in Metodovo družbo so nam poslali: G. Anton Smolej p. Dovje na mesto venca V. Galle-ta 5 kron. Nabrali so na veselici tamburaši v »Straži« na Dunaju 2 K 22 vin. G. P. Arteka Sv. Jurij ob Ščavnici 2 K. Štirji jurisiti 3 K 8 vin.

Društva.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju vabi k 19. občnemu zboru podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju, ki bode dne 14. novembra t. l. v dvorani »Slovanske Besede« na Dunaju, I., Drachengasse 3, I. nadstropje. Začetek ob 6. uri zvečer. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo preglednikov; 5. volitve; 6. slučajnosti.

Kupujte narodni kolek! S tem pomagate bratom ob meji!

Vitezi svetega Grala.

Dopis iz Poljske.

Med peterburškim »K r a j e m« in med »Varšavskim dnevnikom« se je razvila ostra polemika radi brošure »D e r P a n s l a v i s m u s.« Varšavski vseučiliški profesor K o j a l o v i č trdi v ruskem oficijelnem listu »Varšavskij dnjevnik«, da so samo njegove vrste Slovanofili pravi slovanski »vitezi svetega Grala«, ki čuvajo slovanske svetinje, »Kraj« mu pa odgovarja, da je on, če tudi se smatra za viteza svetega Grala, pravzaprav le M i d a s z oslovskimi ušesi.

Gospodje se smatrajo torej za viteze svetega Grala in nazori, katere zastopajo oni, bodo odrešili Slovanstvo, kakor je odrešila sveta kri, katero so čuvali nekdanji bajeslovni vitezi svetega Grala, človeški rod. Primera diši po bogokletju. Toda ne ozirajmo se na to, ampak ostanimo pri stvari, katero je hotel izraziti gospod Kojalovič.

Vi hočete odrešiti slovanstvo, toda niste zmožni, da bi dobro vodili vašo Rusijo! Po vojni z Japonsko se je vsem Slovanom vera v vaše sposobnosti popolnoma omajala. Dejstvo je, da je Rusija vojno zgubila zoper vse svoje pričakovanje, stotisoči ljudi in milijarde narodnega premoženja so bili vrženi proč. Kdo je tega kriv?

Pri vsakem podjetju se lahko prigode napake in radi tega se tudi ne bomo izpodtikali na posameznih napakah ruskih za časa vojne; — da ruska diplomacija vojne ni popred previdela in da se vsled tega Rusija na njo ni pripravila, da se je Japoncem posrečilo prvič ruske ladje napasti nepripravljene in jim prizadeti tolikšno škodo, take in podobne reči so pogreški posamnih oseb in se lahko prigode v vsaki vojni. Tu se ne gre za take posameznosti, ampak za celoto.

Ako je bilo rusko brodovje slabejše narejeno in oboroženo, kdo je tega kriv? Kdo je kriv, da se je tako brodovje sploh pustilo na pot? Ako se pa ni vedelo, da je brodovje tako slabo, kdo je kriv te nevednosti?

Ali ste vedeli, da je brodovje za nič in ste ga vseeno odposlali in potem ste strašno lahkomišljeni, ali ste pa mislili, da je brodovje za kaj, med tem, ko je bilo za nič in potem ste sami za nič, ker niste poznali niti lastnega brodovja.

Ako ni imel Kuropatkin dovolj vojakov, zakaj mu jih niste poslali po železnici. Saj časa je bilo dovolj? Ako je bila pa železnica za nič, kdo je kriv, da se je zidala taka železnica? Ako je bilo vodstvo za nič, kdo je kriv, da imate tako slabe vojaške šole?

Gotovo je lahko včasih, vsled posebnih nesreč, tudi dober general tepen, toda na tej vojni ni bilo takih nesreč. Vse se je vleklo počasi, popolnoma normalno. Tu ni bilo nobene nesreče, tu ni bilo krivde nobene posamezne osebe ali gotovega števila oseb. Neuspeh je bil vedno in povsod jednak in radi tega zamoremo reči: Krivi so bili vsi, ki so imeli takrat usodo ruskega naroda v roki.

Vojna je dokazala na Ruskem potrebo reform, toda teh reform ne morejo izvesti ljudje, ki so popred povzročili nesrečo.

Ljudje, ki niso znali potrebam primerno urediti vojaških šol, tudi ne bodo znali potrebno reformirati druzih višjih in nižjih šol.

Ljudje, ki niso znali napraviti sibirske železnice, da bi zadoščala potrebam, tudi zdaj ne bodo znali urediti potrebnih prometnih sredstev.

Za nas, evropejske Slovane, je to jako jasna logika:

Vojna je bila nesrečna, ker so bili ljudje, ki so imeli v rokah njeno usodo, nesposobni.

Kdor je bil pa doslej nesposoben, ne bo na carjev ukaz postal sposoben.

Kdor je bil popred neveden, nedelaven, nepošten, bo tudi potem ostal neveden, nedelaven, nepošten.

In carjev ukaz veli, naj ljudje, ki so se za časa vojne izkazali kot nevedni, nedelavni, nepošteni, izvrše velike državne reforme.

Ako bi bil pokvarjen samo del merodajnih sfer, potem bi se lahko izvršile reforme naravnim potom. Po vojni bi se napravilo strogo sodišče: Kdo je kriv, da so bile ladje za nič, in da so vkljub temu odrinile na morje, kdo je bil kriv, da so bili mornarji neizurjeni, častniki nesposobni, da železnica ni izvrševala svoje naloge itd.? Izvršila bi se ostra sodba in Rusija bi stala pred očmi Evrope in druzih Slovanov očiščena. Mi bi potem še toliko bolj verjeli v njeno silo in prihodnjost, ko bi videli, da ima moč, se sama očistiti. Toda to se ni zgodilo. Vsi neuspehi so se imenovali »neudača« in pri tem je ostalo. In ti ljudje naj bodo »vitezi svetega Grala«, ki čuvajo svetinje slovanske?

Mi ne moremo verjeti, da bi bili ljudje, ki so se popred izkazali za popolnoma nesposobne, zdaj sposobni vladati in reformirati Rusijo in storiti kaj dobrega za slovanstvo. Mi tega ne verjamemo. — Ako pa niso vse vladajoče sfere ž njimi solidarne, potem naj se krivci najpopred kaznujejo in iztrebijo. Še le potem bomo verjeli, da se na Ruskem resno delajo reforme. Čemu vse komisije, odbori, programi, ukazi itd., ako v njih zasedajo in jih izvršujejo možje, ki so se izkazali za nesposobne, ali pa njihovi tovariši. Naj pride na krmilo Peter ali Pavel, vsacemu, kdor pride iz dotičnega kroga, moramo reči: Ti nisi vitez svetega Grala, ti nisi izmed onih, od katerih bo prišla rešitev Izraelu!

Razloček med Francosko in Belgijo.

Kolikrat čujemo in čitamo slavospeve raznim liberalnim ali pravzaprav brezverskim vladam. Seveda končajo take slavospeve ljudje z zabavljicami proti krščanskemu naziranju. Najlepši zgled, kakšna je prava svoboda in kakšna ni, nam nudita Francoska in Belgija.

Na Francoskem so vzeli svobodo veliki večini prebivalstva. Nasprotniki framasonov nimajo več pravice svobodnega združevanja in pouka, ne smejo ustanavljati ubožnic in bolnišnic. Tudi versko svobodo so konfiscirali, seveda le na papirju, ker trdno prepričanje se pač ne da zapleniti kakor kak časnik. V Belgiji pa ni vzela katoliška vlada svobode niti framasonom pa tudi liberalcem ne. V zadnjih dvajsetih letih je naraslo število ljudskih šol v Belgiji od 4661 na 7029, število učencev pa od 74.667 na 193.907. Lovanjsko katoliško vseučilišče ima več učencev (13.060) kakor »svobodno« liberalno vseučilišče v Bruselju (8100). Belgijski državni proračun izkazuje velike (6-, 9-, 12-, 13-milijonske prebitke in ne primanjkljajev, ki so nekaj vsakdanjega, modernega v »svobodni« Franciji. Belgijski izvoz je od leta 1840, ko je iznašal 139,329.000 frankov, poskočil leta 1900 na 1.949,223.000 frankov .In kako so napredovala v Belgiji obrtna podjetja, visoke šole, delavska društva, delavske borze in delavska tajništva, hranilnice, stavbena društva za delavska stanovanja, penzijski zavodi itd., tega si še predstavljati ne more, kdor ni bil sam v Belgiji in jih proučil.

In nekdaj tako cvetoča Francoska? Baron Mourre je priobčil te dni brošurico, ki govori o gospodarskem nazadovanju Francoske. Odkrito priznava, da so porazili na gospodarskem polju Francoze Nemci in Angleži. Premožni Francozi nimajo nobenega veselja več za trgovino, industrijo in poljedelstvo. In kak je pouk po francoskih ljudskih šolah. Otročiče uče domišljavosti in jih pitajo s puhlicami, namesto da bi jih učili za robato življenje potrebnih stvari. Glavno, kar jim ubijejo v nežne glavice, je, jih prepričati, da je Pariz središče vsega sveta. Mladi Francoz je veliko slabše vzgojen, negoli mladi Nemec ali Anglež. Loža in judje žanjejo sad teh razmer. Pa so slepili ljudstvo, da postane liki bogovi, če se oklene njih načel. In zdaj! Gospodarski propad, vedno manjšanje prebivalstva kažeta nazadovanje svoj čas tako cvetoče Francije. Svoje malhe polnijo judovski oderuhi, ki se množe kakor gobe po dežju.

Da še bolj utrde svoje gospodarstvo, so zdaj judje in njihovi hlapci odpravili konkordat. Že vedo, zakaj so to storili. Samo izključeno nikakor ni, da taki udarci na katoličane dosežejo ravno nasprotno, kar so nameravali takozvani svobodomisleci. Saj uresničenje pri slovice, kdor seje veter, bo žel vihar, tudi na Francoskem ni izključeno. In zgled cvetoče sosednje katoliške Belgije mora sčasoma odpreti oči tudi francoskemu ljudstvu!

Telefonska in brzojavna poročila.

OBČINSKE VOLITVE V BUDJEJOVICAH.

D u n a j, 10. novembra. Iz Budjejovic prihaja poročilo, da so Čehi zmagali pri volitvi tretjega razreda s približno 200 glasovi večine. Natančni izid bo naznanjen šele v ponedeljek.

BIVŠI POSLANEC KNOTZ UMRL.

D u n a j, 10. novembra. Bivši državni poslanec Knotz je danes umrl.

NOVI DOMOBRANSKI MINISTER.

D u n a j, 10. novembra. Novi domobranski minister Latscher ja danes oficijelno nastopil svoje mesto.

OBTOŽNICA PROTI FEJERVARYJU.

B u d i m p e š t a, 10. novembra. Ljudska stranka vloži v parlamentu obtožnico proti bivšemu ministrskemu predsedniku Fejervaryju. Obtožnico bo utemeljeval Rakovsky.

POVODNJI.

I n o m o s t, 10. novembra. V Sarntheinu je Mura na dveh mestih udrla preko bregov. V Salurnu je reka Adiža podrla dva nasipa. V Griesu je deževje izpodkopalo temelj neke nove hiše, ki se je podrla.

STAVKA V ZAGREBŠKI PIVOVARNI.

Z a g r e b, 10. novembra. Včeraj je v zagrebški pivovarni ustavilo delo 50 delavcev. Delavci zahtevajo, da podjetje odpusti iz službe nekega Mazana.

BOMBNI ATENTAT V TIFLISU.

T i f l i s, 10. novembra. Pri včeraj javljenem bombnem atentatu so bili ranjeni tudi general Severinov in soproga generala Korganova ter neki inžener. Inžener je v bolnišnici umrl.

PROCES RIEHL V BEROLINU.

B e r o l i n, 10. novembra. Tu se v kratkem prične enaka sodnijska obravnava, kakršna je bila v zadevi madame Riehl na Dunaju. Gre se za skrivnosti salona Brugere, ki je bil shajališče tudi oženjenih žensk in sploh dam iz »boljših krogov«.

KAKOR V KOPNIKU . . .

P a r i z, 10. novembra. V mestece Cerbere se je neki elegantno oblečeni mož predstavil oblastim kot novoimenovani konzul za Targono. Dejal je, da je nečak ministrskega predsednika. Častniški zbor ga je sprejemal z največjimi častmi. Dozdevni konzul je prirejal velike slavnosti, h katerim so prišle vojaške in mestne oblasti, obiskal razne občine in naposled res nastopil v Tragone izpraznjeno mesto konzula. V par dneh je napravil velikansko dolgov, prisvojil si razne dokumente, potem pa izginil. Slepar je vzel seboj 50 frankov. Šele ko je »konzul« izginil, so izpoznali častniki in oblasti, da so imeli opraviti z zvitim sleparjem.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
9	9. zveč.	730·7	10·0	sl. svzh.	dež	26·7
10	7. zjutr.	725·7	8·1	sl. jzah.	obl.	
	2. pop.	727·2	11 5	sl.svzh.	m. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 9 5°, norm. 5 1°.

Restavracija „PERLES“
Prešernove ulice

V nedeljo, 11. nov.

Martinov večer

in ples

Začetek ob 7. zveč.

Za dobro in točno postrežbo je vsestransko poskrbljeno.

J. in M. Košak.

2546 1—1

IVAN MOŽE
trgovec

ANICA PAVLIN
absol. učiteljska kandidatinja

poročena.

Vipava 11. novembra 1906 Ljubljana

2528

Tržne cene v Ljubljani

dne 10. novembra.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	1	56	100 kg pšen. m. št. 0	27	80
„ „ II. v. „	1	36	„ „ „ „ 1	27	80
„ „ III. v. „	1	20	„ „ „ „ 2	26	10
Telečje meso . „	1	60	„ „ „ „ 3	25	10
Prašičje „ sveže „	1	9[illegible]	„ „ „ „ 4	23	4
„ „ prek. „	1	9[illegible]	„ „ „ „ 5	21	4
Koštrunovo meso „	1		„ „ „ „ 6	2	30
Kozljič . . . . „	1	40	„ „ „ „ 7	19	4
Jagnje . . . . „	1	40	„ „ „ „ 8	15	2
Maslo . . . . „	2	40	„ koruzne moke	23	5
„ surovo . „	2	2[illegible]	„ ajdove „	31	5
Mast prašičja . . „	1	70			
Slanina sveža . „	1	8	Fižol, liter . .	—	32
„ prekajena „	1	70	Grah, „ . . .	—	28
Salo . . . . . „	1	7[illegible]	Leča, „	—	30
			Kaša, „	—	24
Jajca, tri	—	24	Ričet, „	—	22
Mleko, liter . . .	—	16			
„ „ posneto	—	08	Pšenica . . 100 kg	17	—
Smetana sladka, lit.	2		Rž . . . „ „	15	
„ kisla, „		90	Ječmen . . „ „	14	50
Med, kg	1	30	Oves . . . „ „	17	—
Krompir, 100 kg .	4	2[illegible]	Ajda . . . „ „	17	—
Pšičanec	1		Proso, belo, „ „	16	50
Golob	—	50	„ navadno „ „	16	—
Raca	1	6	Koruza . . „ „	15	60
Gos	7	—	„ bosenska „	—	—

Z malo kapitala

se more zagotoviti **dobra eksistenca** z ustanov. **žganjarske manipulacije** v mal. obsegu, event. z mal. kotlom v svrho destil. žganja in likerjev-special. Navodila pod šifro „Lukrativ št. 127“ na Ann. Exp. Eduard Braun, Dunaj, I., Rotenturmstrasse 7. 1295 5—5

MLEKARNA

na Gorenjskem se dá za več let v najem.

Kje, pove upravništvo. 2548 1—1

SODI.

Več vrst starih in novih sodov je na **prodaj** pri **I. Buggenig-u,** sodarski mojster. 2541 3—1

Cesta na Rudolfovo železnico št. 5., in Bleiweissova cesta št. 42. LJUBLJANA.

Gramofone

in plošče; svetilke na plin

za gazolin, po originalni ceni, 12*m* rabljenih gumi cevi 1½" za pretakanje vina; prazne steklenice kisle vode, stavbinske okove in različna orodja po zelo nizki ceni ponuja

A. CASAGRANDE,

2540 5—1 trgovec v Ajdovščini.

OGLAS.

Okolica kalniška in podkalniška ima na prodaj jako 2539 3—1

dobrega vina

hektoliter od 28 do 32 kron postavljeno na železniško postajo Križevec. Kupci naj osebno pridejo v župni urad Sv. Petar-Orehovec po nadaljnja pojasnila. Od Zagreba do Križevca se vozi po železnici poldrugo uro za dve kroni, a od Križevca do Sv. Petra-Orehovca je 12 kilometrov.

Kot gospodinja

vešča v vsehstrokah gospodinjstva, posebno tudi kuhe in likanja, **želi vstopiti v službo** k manjši rodbini. 2543 1—1

Naslov pove upravništvo.

Oddati je

brivnica ali mala prodajalna.

Več se izve: Krakovski nasip štev. 16. I. nadstropje. 2551 1—1

Posestvo je **na prodaj** na Gorenjskem, obstoječe iz enonadstropne hiše s prostranim hlevom, polja za nad 30 mernikov posetve, mnogo travnikov in gozdov. Redi se lahko 15 do 20 glav goveje živine. Za kmetovalce ugodna prilika. 2542 3—1

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

: : : Zaloga ur : : : **Otvoritev trgovine.**

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da otvorim z današnjim dnevom ***trgovino z urami in delavnico***

Šelenburgove ulice št. 11 *(nasproti kazine).*

Vsled večletne prakse in večletni pomočnik tvrdke J. Čudna dana mi bode prilika vsem zahtevam sl. občinstva povolno ustreči, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča popravila solidno in točno izvrševati. Pričakujoč obilnega poseta spoštovanjem

JAKOB DRAGAN, *urar* 2547 1—1

Šelenburgove ulice 1. Ljubljana.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek,

Ljubljana, Kolodvorske ulice štev. 35 nasproti **„Tišlerjeve gostilne“.** Največja zaloga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov **domačega izdelka.** — Velika izber **klobukov, kovčegov, dežnikov, čevljev, perila** in raznega druzega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav toplo preč. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in z dežele, posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali prihajate nazaj, — Predno si nakupite obleko, oglejte si mojo zalogo in prepričali se bodete, da prodajam najboljše blago po zelo nizkih cenah brez konkurence.

Z velespoštovanjem 2519 52—1

Marija Rovšek, trgovka,
Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnam kataru itd.

Delovanje izborno, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja Prosimo, da se naroča naravnost od: 2443 10—1

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu štev. 66 (Slavonija).

Rabljen 2512 5—1

parni stroj,

3—6 konjskih sil, se **takoj kupi.** — Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod šifro **107.**

V gostilni pri Cenkarju,

Gradišče,

se dobijo **vsako soboto in nedeljo** sveže in pečene **jetrne, krvave, rajževe** in **mesene**

klobase

domačega izdelka, in tudi postrežba z drugimi okusnimi jedili.

Točijo se pristna **vina,** najceneje po 28 kr. liter itd.

Tudi na **hrano** se sprejemajo gostje. 2531 3—1

Za obilen obisk se priporočata

F. in J. Slatnar.

FILIP FAJDIGA,

zaloga pohištva 962 52-25

Ljubljana,

Sv. Petra cesta 19

priporoča svojo veliko **zalogo** raznovrstnega

pohištva

po najnižjih cenah.

Gostovanje komika Rene Carode

v areni „Nar. doma“

V soboto, 10. t. m., ob 5. uri popoldne

kakor tudi

v nedeljo, 11. t. m. ob 3. in 5. uri popol. so

predstave za šolarje

in **zvečer ob 8. uri** kakor navadno za p. n. občinstvo. 2546 1—1

V slučaju mraza bo arena zakurjena.

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega perja! Prav dobro napolnjene. Pernica ali blazina, 180 cm dolga, 116 cm široka K 10·—, K 12·—, K 15·— in K 18·—; 2 metra dolga, 140 cm široka K 14·—, K 16·—, K 18·—, K 21·—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3·—, K 3·50 in K 4·—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4·50 in K 5·—. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Mehki modroci iz žime za 1 posteljo K 27·—, boljši K 33·—. Pošilja se poštnine prosto po povzetju od K 10·— naprej. Zamenja ali navaj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910
pri Plznu na Češkem. 2499 6-1

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berolina.

Razstavljeno od 11. do 17. novembra:

Zanimivo potovanje po

Donavi

v Zemun, Belgrad, Turn Severin.

2544 1—1

Prostovoljna prodaja.

Posestvo v Konjušnih ulicah hišna št. 1 v Trnovem, v Ljubljani, katero obsega nadstropno hišo, pritlično hišo, gospodarsko poslopje in vrt, se pod jako ugodnimi pogoji prostovoljno **proda,** skupno ali posamezno. 2535 3—1

Natančneja pojasnila v pisarni gospoda **dr. Albina Kapus,** odvetnika v Ljubljani.

Proti katarom

sopilnih organ v, pri **nahodu, hripavosti** in **vratnih oteklinah** zdravniško priporočana je 38 13 II.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v tacih slučajih posebno dobro obnese.

Izvirek: **Giesshubl Sauerbrunn,**

železn. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri **Mihael Kastner-ju** in **Peter Lasnik-u** v Ljubljani 114 52—41

Schicht-ovo milo je najboljše!

Štirindvajset ur sem prej
Močno drgnila, a glej!
Jelenje čudovito **milo**
Me brž te muke je rešilo.

2442 1 b

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Pain-Expeller

je splošno priznano kot **izvrstno bol blažujoče mazilo;** cena 80 v., K 1·40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalne steklenice v škatljah z našo zaščitno znamko **„Sidro“ iz Richterjeve** lekarne, potem se je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna

pri „zlatem levu“ v Pragi

Elizabethstrasse št. 5 nova.

Dnevno razpošiljanje.

2142 40—3

Med. univ. dr. JOSIP STOJC,

bivši sekundarij deželne bolnice, ki se je strokovno izobrazil na dunajskih kirurgičnih klinikah in bolnicah, bivši asistent na ortopedični kliniki profesorja Hoffa v Berolinu,

naznanja, da se je nastanil 2523 3—2

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22

kot **specijalist za kirurgijo, ortopedijo** in **operativno plastiko** in da ordinuje

dopoldne od 10½—12½ in popoldne od 4.—5.

„Ljubljanska kreditna banka“

Podružnica v SPLJETU. **v Ljubljani,** Špitalske ulice št. 2 **Podružnica v CELOVCU.**

Delniška glavnica **K 2,000.000·—.** Rezervni zaklad **K 200.000·—.**

sprejema **od 1. novembra tekočega leta vloge na vložne knjižice in na tekoči račun po 4½%** ter jih obrestuje **od dne vloge do dne vzdiga;** obenem **zvišuje** obrestno mero starih vlog na knjižice od sedanjih **4%** na **4½%** začenši s **1. novembrom t. l.** **Rentni davek plača banka sama.** 2291 253

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI TRG v Ljubljani, telef. št. 163. priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona štev. 187. 190 50—22

!!Dobro in ceno!!

Anton Schuster, Ljubljana,

Špitalske ulice štev. 7

priporoča 2186 10—9

» novosti «

v konfekciji za **dame** in **deklice, bluz, deških oblek, modno blago** za **dame** in **gospode, parhent, flanelaste odeje, garniture najboljše belo blago** za **perilo** in **vsakovrstne preproge.**

Največja izbira v boah!

Konfekcijski katalogi brezplačno poštnine prosto!
Vzorci na zahtevanje poštnine prosto!

Solidna postrežba! — Najnižje cene!

!!Dobro in ceno!!

Fran Zeman, Ljubljana,

Poljanska cesta 24 in v tovarni pri živinskem sejmu

Skladišče hvalno znanih **gepeljnov, slamoreznic, klinj, mlatilnic, motorjev** za žage in mline, **tromb** in **cevij** za vodovode ter vseh **potrebščin za kmetijstvo.** 2323 7—4

Nizke cene! — Zajamčeno blago!

Zaloga **narejene obleke** kakor: hlače, telovniki, sukonje, predpasniki itd. Vsakovrstno perilo.

IVAN ŽARGI, KAMNIK

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM

Najceneje zanesljivo dobro in navadno blago za zimo in leto.

Velika izbera manufakturnega in kramarskega blaga. Potrebščine za krojače in šivilje. Zaloga špecerijskega blaga. 2346 10—4

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva

XXV. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje **8.389 dobitkov v gotovini** v skupnem znesku **512.880 kron** 2494 10—2

Glavni dobitek znaša 200.000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 20. decembra 1906. — Ena srečka stane 4 K:

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7. v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. **Srečke se pošiljajo poštnine prosto.**

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije).

Usojam si najvljudneje naznaniti, da bom vsled smrti svojega soproga, gospoda **Karola Binder-ja,** kot njegova univerzalna dedkinja po njem ustanovljenega podjetje nadalje vodila pod nespremenjeno in protokolirano tvrdko 2496 3—1

Karl Binder

— stavbeno in portalno mizarstvo in tovarna za parkete —

v Ljubljani, Slomškove ulice št. 14.

Najvljudneje prosim, naj se mi ohrani isto zaupanje ter dobrohotnost, ki se je v tako obilni meri izkazovala mojemu pokojnemu soprogu, ter zagotavljam, da se bom tega zaupanja izkazala vredno z najnatančnejšim poslovanjem.

Marija Binder.

Solidno delo! Nizke cene!

Josip Stariha

692 **F. S. Nolli-jev naslednik** 52—30

Ljubljana, Vodnikov trg

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za vsa

kleparska in vodovodna

dela kakor tudi za vsa v to stroko spadajoča popravila.

Pozor!

Poskusite kupiti v **Selenburgovih ulicah št. 6,** kjer dobite

najfinejša vina

v originalnih steklenicah in sicer:

Fino, belo namizno vino znamka „Brioni“	1 liter	48 kr.
Fini muškatelec	1 „	48 „
Istrijansko belo in črno	1 „	28 „

Zaloga raznovrstnih vin in vsakovrstne kisle vode. 2173 6

Najnižje cene. **Brez konkurence** Dobra kakovost.

so naši izdelki ob resnično najnižjih cenah in v najprileznejši obliki naši za sezono novi

Moški štifljetni, posebno močni	gl.	3·10
„ **čevlji na trakove,** sposobni za naporno hojo	„	3·40
„ **čevlji na trakove,** iz izbornega box-usnja	„	4·75
„ **polčevlji** iz chrom-usnja	„	3·—
„ „ iz barv. platna, lahna poletna nošnja	„	1·05
„ **čevlji na trakove** iz Ia. chevreau Goodyear, šivani	„	6·25
„ **čevlji na trakove** iz Ia. boxcalf Goodyear, šivani	„	6·25

Največja izbera vseh vrst **otročjih čevljev** najboljše kakovosti.

čevlji,

od enostavne do najelegantnejše izvršitve, ki so dosegli zbok svoje izborne kakovosti in nedosežne cene splošno priznanje.

Priporočamo naslednje označene vrste:

specialiteta:

„Gootyear svetovno blago“,

priznano najboljše v sedanjosti.

Damski štifljetni za vsakd. rabo	gl.	3·—
„ **čevlji na trakove,** posebno trpežni	„	3·—
„ **čevlji na trakove** iz rjavega usnja, prav lahki	„	3·25
„ **čevlji na trakove** iz izbornega box-usnja	„	4·25
„ **čevlji na gumbe,** preizkušena kakovost	„	3·40
„ **polčevlji na trakove,** močni	„	2·40
„ **salonski čevlji** iz najboljše irhovine	„	1·50
„ **polčevlji** iz barv. platna	„	0·95
„ **čevlji na trakove** iz Ia. chevreau Goodyear šivani, zelo fini	„	5·75

Alfred Fränkel, komanditna družba,

Ljubljana, Stritarjeve ulice 9

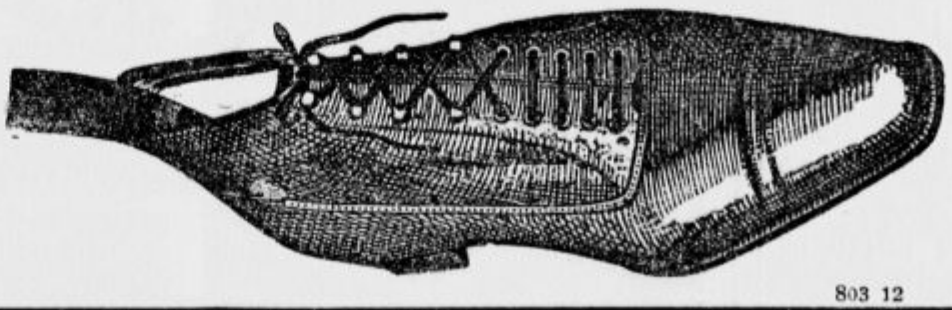

Ljubljana, Stritarjeve ulice 9.

Zelo primerno. Največja izbera.

803 12

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Elekrični obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: **Telefon 154.** **Delavnica:**

Miklošičeva cesta št. 6 **Igriške ulice št. 8**

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano reelno in fino po najnižjih cenah.

765 52—20

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ce lini ter je velika tovarna srebrnin prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgol proti majhnemu plačilu delavnih moč Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po šiljam torej vsakomur sledeče predmet le proti temu, da se mi povrne

gld. 6·90 in sicer:

6 komadov najfinejših **namiznih nožev** s pristno angleško klinjo;
6 kom. amer. pat. **srebrnih vilic** i anega komada.
6 kom. amer. pat. **srebrnih jedilnih žlic;**
12 kom. amer. pat. **srebrnih kavnih žlic;**
1 kom. amar. pat. **srebrna zajemalnica za juho;**
1 kom. amer. pat. **srebrna zajemalnica za mleko;**
6 kom. ang. **Viktoria čašič za pod klado;**
2 kom. efektnih **namiznih svečnikov**
1 kom. **cedilnik za čaj;**
1 kom. najfin. **sipalnice za sladkor**
42 komadov skupaj samo **gld. 6·90.**

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobit po tej minimalni ceni **gld. 6·90.** Američansko pat. srebro je znano, je skoz in skozi bela kovina, ki obdrži boj srebra 24 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne te melji na **nikakršni sleparijі,** zavezu em se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bil blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjska in priložnostna darila

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 2182 11

A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga

na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).
Izvleček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljatvijo krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen
Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
Št. Pavel pri Preboldu.
Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. — Mihael Kovačević, ravnat. pomožn uradov dež. pri vladi v Sarajevu. — Sarajevo 22. okt 1906

PORABITE PRILIKO

Gelo življenje odvisno je od tega!

Pogodba TUDOR-ska

poteka in smo se odločili da ne vzamemo nijedne stvari zmed svojega blagá sebój

Naša zaloga prstanov, kravátnih igel, broš, uhánov, manšetnih gumbov itd. zobročjem krasno se blestečih

Največja prodaja lepotičja, kar jih je kedaj bilo!

TUDOR-SKIH DEMANTOV.

Prej **8** kron danes in dokler traja zaloga **3** krone

TUDOR-ski znanstveno preizkušeni demanti, najboljša posnema na svetu! TUDOR-ske diamante prodaja

ANT. KRISPER, Ljubljana, Mestni trg 21.

Naročila z dežele pošiljajo se s poštnim povzetjem.

Hiši naprodaj

blizu Ljubljane.

2509 5—4

V **Novem Vodmatu** prodasta se **2 hiši** po jako nizki ceni, ena pripravna tudi za kako veliko delavnico.

Poizve se pri upravništvu „Slovenca"

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu, p. n. gostilničarjem, trgovcem in drugim priporočam svojo bogato zalogo, lasno izdelanih in na razstavi v Parizu najvišje odlikovanih

mesenin

kakor: 2529 3—2

gnjat (šunke) a la praške . à kg K 1·80
salame iz gnjati, krakovske salame . . . . . „ „ „ 2·—
brunšviške salame . „ „ „ 1·40
hrenovke (frankobrodske) 12 kos. „ 2·—
cerwelat klobasice . 26 „ „ 2·—
fine kranjske klobase, velike . . . . 1 „ „ —·36
fine kranjske klobase, manjše . . . . 12 „ „ 2·—

Opozarjam na **sezono svežih šunk,** kakor tudi **panzetta** (carjevo meso) i. dr., i. dr.

Razpošiljam na drobno in na debelo **proti povzetju** vse po najnižjih cenah.

Za izvrstno blago in točno postrežbo se jamči.

Pričakujoč mnogobrojnih naročil bilježim z velespoštovanjem

Franc Golob,
mesar in prekajevalec,
v Sp. Šiški pri Ljubljani.

J. N. Potočnik

krojač v Kamniku

se uljudno priporoča za **izdelovanje civilnih in uniformskih oblek,** kakor tudi čč. duhovščini za **izdelovanje oblek** in **talarjev** po najnovejšem kroju in zmernih cenah. 2359 4—4

Dva izurjena krojaška pomočnika se takoj **sprejmeta.**

z najvišjega stališča

sojeno, je

Ceres jedilna mast

najboljša za

pečenje, praženje in kuho.

Tovarna hranil **Ceres** razpisuje tekmovanje v kuharskih receptih z dobitki v skupnem znesku 15.000 kron.

Natančnejši pogoji se izvedo pri vsakem boljšem trgovcu brezplačno. 2312 **7 c** 6—2

Tovarna za stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

6 (26—7) izdeluje 2526 26—17

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastonj in franko.

Prave Roskopf golddouble Savonnet remont. ure s sidro

so najnovejše Roskopf. ure. Te imajo izborno in zajamč natančno kolesje z dvojnim pokrivalom in s treml prav močnimi golddouble plaščí in avtom. zapiralom. Golddouble je zlatu podobna kovina, ki te podobnosti **nikdar** ne izgubi. Radi krasne opreme te ure splošno občudujejo in jih ni lahko ločiti od pristno zlatih ur.

Cena 5 gld.

Golddouble damska ura z 2 pokrovom gld. 6·—. Tej primerna golddouble dvojna verižica za gosp. gld. 1·50. — Golddouble Lorgnon- ali pahlj. verižica 100 cm dolga gl. 4.— Vsaki uri je priloženo 3letno pismeno jamstvo. Ilustr. ceniki o urah, verižicah, prstanih itd. zastonj in franko. Razpošilja le proti povzetju

Josip Spiering. Dunaj I. Postg. 2/20 2474 b 12-1

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Most. ulica 17, Žižkow. Brno, Baden, Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Plzen, Svitava in Liberce.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogal Rennwega), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150—113

„MERCUR"

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16,000.000. Reser. zaklad K 7,000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izžrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

75% ceneje

se dobé

izvirni pariški in berolinski modeli.

2533 3—2

10 gld. brez konkurence

Novi dolgi **paletoti** za dame iz angleškega modnega sukna (čista volna) in Duble.

Največja izbera

damskih kožuhovin in jopičev in figarov kakor tudi konfekcije za gospode in dečke po zelo znižanih cenah.

Angleško skladiške oblek

O. BERNATOVIĆ,

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

STENSKE URE

z bitjem podobno zvonu

so 72 cm dolge, omara, je iz naravnega orehovega lesa najfinejše politirana, bije vsake pol in cele ure. Cena K 11·—, z navadnim bitjem K 10·—. Ista ura z **godbo**, igra vsako uro najlepše koračnice in plese, K 14·—. Zaboj in zavojnina k vsaki uri 80 v. Te stenske ure se vsled krasne izdelave tudi lep in eleganten sobni okrasek. — Budika z godbo mesto zvonca K 12·—, ponoči sveteča K 3·40, nikelnasta Roskopf-remont. ura K 4·—, prisna srebrna remont. ura K 10·—. Vsaki uri je priloženo 3 letno pismeno jamstvo. Pošilja se le proti povzetju.

Velik ilustriran cenik o urah, verižicah, prstanih itd. zastonj in franko.

JOSIP SPIERING,

DUNAJ, I., Postgasse 2/20. 2474 a 12-2

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben riziko. Doslej znano edino res zanesljivo sredstvo za pospeševanje močne in nagle rasti **brade, las** in **obrvi** je moj **eleksir za lase** in **pomada za lase**

2379 3 **„Piliosin“.**

Izredeč učinek in prav kratkem času. Cena steklenici ali lončku gld. 1·—, gld 1·50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER

Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße štev. 3—45.

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev balzam 2630 52—45

le z zeleno znamko „redovnica“.

Slavoslavno neprekosno

proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5·— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo, povsod znano kot non plus ultra

proti vsem že ake starim ranam, vnetjem, ranitvam, abecesom in steklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka **K 3·60** se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinalnihdrogerijah.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti. Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in lahkejša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice. 2524 4

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

2461 52—48

Sv. Petra cesta 27 **J. Ložar** Sv. Petra cesta 27

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo izborno

krojaško delavnico

za izdelavo oblek po meri.

Elegantni kroj! Natančno delo! Nizke cene!

Štev. 5514. 2422 3—3

Razpis

o gradbi vodovoda na Savi, občina Jesenice na Gorenjskem.

Ponudniki za ta vodovod morejo vpogledati izračunjene kubature in izmere, potem na izvid razgrnjeni stavbeni načrt in zraven spadajoče stavbene opise pri podpisanem občinskem uradu med uradnimi urami.

Ponudniki se pozivljajo, da dopošljejo tu sem svoje obvezne ponudbe z navedbo, v katerem najkrajšem času jim je možno izvršiti vodovod, **do 1. decembra 1906 do 12. ure opoldne.**

Položiti je 20% vadij stavbene svote.

Občinski odbor si pridrži odločitev o došlih ponadrobnih ponudbah.

Županstvo Jesenice, dne 22. oktobra 1906.

Župan: **Dr. Kogoj.**

Dunaj-

ske želodčne kapljice, vetrove odganjajoče in želodčni krč utešujoče priznano uspešno ljudsko zdravilno sredstvo. Steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 K.

Odvajalne kroglijce, posrebrene, učinkujejo očiščujoče, ne da bi povzročile bolečin. Škatljica 70 vin. — Dobita se v **lekarni Mardeschlaegerja, kemika pri zlatem orlu v Ljubljani na jurčičevem trgu** poleg železnega mostu.

Zaloga kosmetičnih preparatov „Ada“ (oblastveno zavarov.): **Ada-milo. Ada-kream, Ada-ustna roda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in Ada-pomada.** 183 49—41

Prodajalna

izvežbana v špecerijski stroki, zmožna slovenščine in nemščine, dobra računarica **dobi takoj službo.** Plača po dogovoru.

JOS. SCHUMI, Ljubljana. Gradišče. 2532 3—3

Franc Jožefova grenčica

„pravzaprav reprezentant grenčic“ (V. medic. odd. splošne bolnice na Dunaju.)

Zaloga v Ljubljani: **Mihael Kastner** in **Peter Lassnik.**

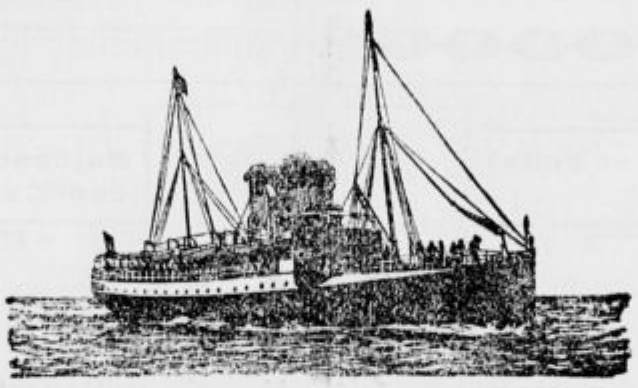

„Kunard Line“

Trst-New-York

je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot

iz Ljubljane v severno Ameriko,

ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobcnega presedanja, ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomškove ulice 25,** poleg cerkve Srca Jezusovega.

V **najem** se dá takoj dobro vpeljana in obiskana

mesarija

v Kranju 2521 3—2

s potrebnim **stanovanjem.** — Več pove **Jakob Dolinar,** posestnik na Primskovem pri Kranju.

Tesarji

se takoj **sprejmo** za dolgotrajno delo proti dobri plači pri **stavbeniku** 2507 4

Ferdo Trumlerju,

Ljubljana, Cesta na Rožnik 31.

Posojila, predujemi, kredit!

Zelo ugodni pogoji.

Nikakih stroškov! Nikakih predznamb!

Nagla rešitev event. nagla pomoč. Zložno večletno plačevanje Posebno koristno za častnike, uradnike vseh vrst, osebe vsakega stanu itd. — Na dedščine, užitke, zaloge, volila največje zneske. — Pod **„Secretär“** na **Annon. Exped. Eduard Braun, Dunaj, Rotenturmstrasse 9.** (Vzratni porto.) Nemško dopisovanje. 2480 4—2

Blagajničarka

želi premeniti službo do 15 t. mes. Vstopi tudi kot prodajalka. Naslov pove upravništvo. 2495 3—3

Najcenejša vožnja v Ameriko.

„Amerika“

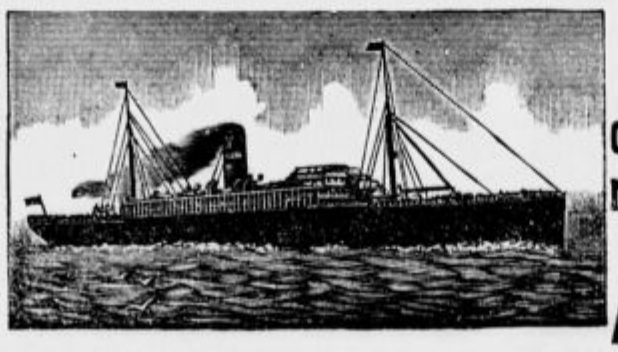

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

118 52—59

„Amerika“

Najcenejša vožnja v Ameriko.

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izborno učinkuje pri: **nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezni na mehurju in ledvicah, katarih v sapniku ali prebavnih organih.**

Glavna zaloga v **Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju.** Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah. 2171 6

Izšla je

Družinska pratika

za leto 1907.

„Družinska pratika“ za leto 1907

s krasno barvano sliko: **Sveta družina** na ovitku, **je najlepša izmed slovenskih pratik.** Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posamnim komadom **24 vinarjev.** Odjemalci na debelo dobé jo mnogo ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:

Auer-Korenčan, F. M. Schmitt, J. Kordik, A. Krisper. Prodajalna **„Katol. tisk. društva“, V. Petričič, H. Kenda, Fr. Iglič** in **A. Turk.**

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem. 2381 5—3

Novost! Zelo efektno!

Briljantni angel. zvonci za božično drevo

s 6 pozlačenimi angeli, 30 cm visoko. Nezdrobljiv vrh za drevesce. — **Jamstvo za izborno funkcijo.** 2473 5—2

Najlepši in najnov. okras božič. drevesa

ki naj ga ne pogreša nobena kršč. rodbina

Topli zrak 3 sveč žene kolo, pritrjene kroglice bijejo ob zvonce, kar povzroči lepo zvonenje ki prija mladim in starim.

Komad naprejplačan s karton. in navodilom fran. **K 1·50**

3 kom. K 4·—
6 „ „ 7·50
12 „ „ 13·50

Po povzetju 20 vin. več.

Če ne ugaja, denar nazaj.

Naroča naj se pravočasno pri

Hanns Konrad prva tvornica ur **Most** (Brüx) št. 2076 (Češko)

Moj 200 strani broječi, 3000 slik vsebuj. cenik se pošlje na zahtevo zastonj in franko.

Gostilna pri „Cebav“

v Šent-Vidu nad Ljubljano

se daje takoj v **najem.** — Natančneje se zve pri **Antonu Belcu** v Šent-Vidu nad Ljubljano. 2516 2—2

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

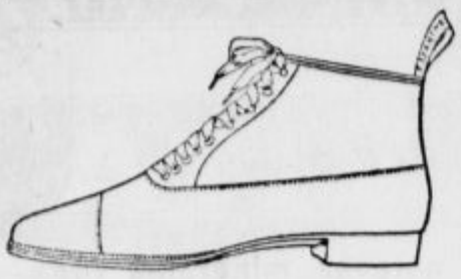

Pred. štev. 351. Usnje za voščenje z močnimi podplati K 9·50
Pred. štev. 361 Ia. Boxcalf z angleškimi podplati K 12·50.

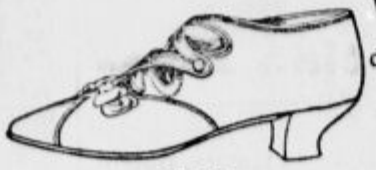

„Chick".
Pred. štev. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6·—.
Pred. štev. 720 Isti iz lakovine K 6·30.

„Moderno".
Pred. štev. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9·—.
Pred. štev. 745. Glasgow Chevreau z močnimi podplati K 11·—.

Pred. štev. 553. Sabakid K. 10·50
" " 567 Ia. Boxcalf K 13·—
" " 610. Lakovina K 12·—
(1323 19)

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča preč. duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje **cele ornate kazule** v vseh liturgičnih barvah, **pluvijale, obhajilne burze, štole** in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi **bandera** in **baldahine** ter izvršuje vsakovrstno **cerkveno perilo** iz pristnega platna. Vporablja samo **dobre blage, cene po mogočnosti nizke,** zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi zadovoljno prevzame.

239 26—45

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca"

se priporoča prečastiti **duhovščini** in cerkvenim **predstojništvom** kakor p. n. **občinstvu** za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za **steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno** ter **portalno steklarstvo** kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52—11

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del se na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta! — Veliki cenik zastonj in poštnine prosto!

Najcenejša, največja eksportna tvrdka! — Veliki cenik zastonj in poštnine prosto!

H. Suttner, urar, Ljubljana Mestni trg nasproti rotovža.

Na novo založena trgovina, blago najnovejše vrste! (Preje v Kranju.) **Cene brez konkurence. Mali dobiček, velik promet!**

Priporoča veliko, izborno zalogo finih **švicarskih ur**, brilantov, zlatnine in srebrnine v veliki izberi po najnižjih cenah.

Št. 786. Posebno fina precizijska anker-ura, trije prav močni srebrni pokrovi, jako fino najnatančnejše kolesje na 15 kamnov, gld. 19·50.
Št. 800 14-kar. zlata anker-rem pripravna za monogram s tremi močnimi, zlatimi pokrovi, jako fino kolesje na 15 kamnov gld. 58·—.

Št. 748. Srebrna cil. rem. z dvojnatim pokrovom, trpežnim kolesjem na 6 kamnov, gld. 6·75.
Št. 795. 14 kar. zlata anker-rem. z dvojnatim pokrovom, fino kolesje na 15 kamnov, gld. 32·50.

Št. 679. Nikelnasta anker-rem.-Roskopf s stanovitnim belim pokrovom, najtrpežnejše kolesje gld 2·50.
Št. 528. Srebrna anker-Roskopf z enim pokrovom brez pantov, gld 3·90.
Št. 517. Srebrna anker-rem.-Roskopf z močnim dvojnim srebrnim pokrovom, trpežnim v kamnih tekočim kolesjem, gld 5·35.

Št. 722. Srebrna cil.-rem. z močnim pokrovom, trpežnim kolesjem na 6 kamnov gld. 5·85.
Št. 516. Srebrna anker-rem. z močnim pokrovom in trpežnim, v kamnih tekočim kolesjem, gld. 5·95.

Št. 533. Srebrna-anker-rem. na 15 kamnov prav močni srebrni pokrovi, prav fino natančno kolesje, gld 9·50.
Št. 796. 14 kar. zlata anker-rem. s močnimi zlatimi pokrovi, jako fino kolesje na 15 kamnov, gld 30·—.

Velika izbera najfinejših precizijskih, švicarskih ur kakor znamke Schoffhausen, Omega, Intakt, Urania, Bilodes itd. — Prstani, uhani z brilantnimi kamni, dolge lorgnon verižice, zapesnice, broške, igle itd. različno blago iz kina srebra v največji izberi. Izborna zaloga finih najnovejših salonskih, stenskih ur in budilk po najnižjih cenah. 2278 25—2

Št. 806. Srebrna cil.-rem. močni srebrni pokrovi, trpežno kolesje, 6 kamnov, gl. 5·25.
Št. 817 Srebrna cil.-rem., 3 močni srebrni pokrovi, 6 kamnov, gld. 6·50.

Štev 1121 Zlato na srebro gld. 1·-, 14 kar. zlato gld. 2·80.

Štev. 1087 Zlato na srebro s plavim kamnom gl. —·90, 14-kar zlato, gld 2·60.

Št 1154 Brošku, zlato na srebro, jako fino izdelana, gld 2·25, 14 karat zlata gld. 7·50

Št 1043 14 kar. zlate gl 3·90, novo zlate gld. 1·90.

Št 1040 14 kar. zlato gld. 5·30, novo zlato gld. 2·35.

Št. 801. Srebrna cil.-rem močni srebrni pokrovi, trpežno kolesje, 6 kamnov, gld. 4·75.
Št 1200. 14 kar zlata cil.-rem., fino kolesje na 10 kamnov, gl. 12·50 in naprej.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prosto na ogled. — Naznanjam Vam, da je danes prispelo blago, **katerega sem naročili** in je vse natanko, kakor sem si želeli in kakor je v ceniku. Prav veseli smo Vašega poštenega blaga, posebno pa zlatih ur in verižic. V kratkem dobite zopet večje naročilo od nas. Ivan Depeder, Ismalia, Egipet. — Prav vljudno se Vam zahvaljujem za poprej poslano blago s katerim sem prav zadovoljen, mi v mojo največjo zadovoljnost služi. Prosim, da mi sledeče po povzetji pošljete. Franc Slabe, Wilhelmstr. 11, Mengede, Westfalsko, Nemčija. — Zahvaljujem se Vam za lepo in dobro blago, ki ste mi ga poslali. Vsakomur bodem Vašo tvrdko kot najboljšo priporočal. Osvald Wieser, pivarna Zajetza, Srbija. — Naznanim Vam, da sem blago prejel in sem z vsemi prav zadovoljen, zahvaljujem se Vam torej tem potom za tako dobro in pošteno blago, vse je v mojo največjo zadovoljnost posebno pa ure in prstani. V kratkem zopet več naročim. John Lorber, 1049 East Ohio Str, Allegheny Pa, Amerika. — Lepa hvala za Vašo veliko prijaznost in uljudnost, katero imate s strankami, ki pri Vas naročajo. Povsod bom priporočal Vašo firmo kot jako solidno. Andrej Uršič, alkarij, Orehek, Cirkno. — Sa poslanom mi robom jesam sasma zadovoljen. Hvala na točnom in brzom izvrševanju naručbe. K. Rožička, župnik, Bovč. Hrvatsko.

Matica v Pragi. — Podružnica v Brnu.

1431 100—5

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC,

Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22.

(Ustředni banka českych spořitelen)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4½ %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4½ % in ¼ % upravne pristojbine. **Financiranje javnih podjetij.** Emisija lastnih **4 % bankovnih obligacij,** katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Telefon št. 12017. — **Del. kap. 7,000.000·—** Telegrami: **„Sporobanka".** **Deponiranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno.** Telefon št. 12017.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik. — Tisk „Katoliške tiskarne" v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.

Po svetu.

Napad na pismonošo v Berolinu. Mizarja Maksa Gärtnerja, ki je napadel pismonošo Hammerja, je policija prijela. Gärtner je izjavil, da ni imel denarja in zato sklenil, napasti pismonošo. Na Pfuhlstrasse je videl novo zgradbo in sklenil je, tam izvršiti umor. Zato je poslal monterju, ki je bil pri zgradbi zaposlen, po poštni nakaznici 40 pfenigov. Drugo jutro nato je vzel kos železa, ga zavil v papir in se napotil, da izvrši napad. Ko je prišel pismonoša z nakaznico v zgradbo, ga je udaril Gärtner po glavi in mislil, da ga je dovolj omamil. Nato je hotel vzeti denar, a pismonoša se je zavedel in ga opraskal po roki. Hotel je tudi vpiti in zato ga je udaril s poleg ležečim kamenom po obrazu. V tem je prišel neki delavec, in Gärtner je utekel. Položaj pismonoše je tako slab, da ga je bilo nemogoče zaslišati.

Od telegrafista do kralja. Pariz ima sedaj med svojimi zidinami nekega monarha, ki je pričel svojo kariero kot telegrafist. To je njegovo veličanstvo kralj Mademba iz Surudinga iz male vasi na obali Nigra. Mademba je sin selskega glavarja. S svojo inteligenco, ki jo je kazal že v mladih letih, je vzbudil pozornost nekega francoskega oficirja, ki ga je odpeljal seboj v Sant Louis, glavno mesto francoske kolonije Senegal. Mademba je obiskaval tam šole in v 18 letu nastopil službo telegrafista. Sodeloval je pri postavljanju telegrafskih prog in imel je večkrat priliko, da se v notranjosti kolonije posluži puške. Pokazal je vselej toliko hrabrosti, da je dobil leta 1881. kot prvi sudanski domačin križ častne legije. Šest let pozneje se je seznanil z generalom Galienijem, ki je bil tedaj guverner Sudana. Ta mu je dal mesto diplomatskega agenta v občevanju z domačini. Mademba je pokazal mnogo takta. Ko je ob neki priliki udušil neki opasni upor domačinov, mu je dal general Arhinard del zemljišča in 500 jetnikov in v imenu francozke republike mu je poklonil naslov kralja. V nekaj letih je Mademba razmere popolnoma uredil in spremenil svoje jetnike v marljive poljedelce. Zdaj vlada nad 1800 rodbinami, in njegovo kraljestvo velja v Sudanu za vzor. Mademba se mudi ta čas v Parizu kot gost francoske republike.

Koliko je na svetu protestantov. Število protestantov cenijo protestantje sami na 180,000.000. Največ jih je v Ameriki, namreč 65—66 miljonov. Na Angleškem cenijo protestante na 44inpol milijona, v Nemčiji jih pa je izmed 56,000.000 prebivalcev 35 milijonov. Na Švedskem in Norveškem je protestantov 7in pol, na Danskem pa 2inpol milijona, na Ruskem 6, na Ogrskem 4, na Nizozemskem 3, v Švici 2, na Francoskem pol, v Avstriji pa četrt milijona. Število protestantov v angleških naselbinah cenijo na 10 in po protestanških misijonih na 4 milijone.

Srednje šole v Srbiji. Srbija ima 9 popolnih gimnazij, 7 nepopolnih šestorazrednih. Višje ženske šole ima tri. Poleg tega je imela prošlo leto dvoje privatnih čveterorazrednih gimnazij. Vseh učiteljev je 441. Izdatki za prošlo leto so znašali 1,381.718.28 dinarjev. Vsega skupaj je bilo koncem leta 6369 učencev.

Rop v vlaku. Iz Berolina poročajo, da so neznani tatovi v vlaku nekega tovarnarja popolnoma oropali. Sezuli so mu tudi čevlje.

Za zatiranje tuberkuloze je namenjenih v avstrijskem državnem proračunu dva milijona kron. Denar bo izročen društvu »Viribus unitis«, ki se bori proti tuberkulozi in čigar protektor je cesar sam.

Silen vihar razsaja v San Remo. Ciklon je poruval več dreves in povzročil mnogo škode.

Velika stavka. 45.000 delavcev, ki so bili zaposleni v premogovnikih Rivieres (Rhondda) na Angleškem, stavka. Protestirajo proti tistim delavcem, ki niso člani zveze rudokopov.

1563 20—18

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo

.·. najboljših pušk in samokresov .·.

lastnega izdelka, kakor tudi **belgijskih, sulskih** in **čeških**, strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.

Posebno priporočam lahke **trocevke in (Bock) puške s Krupp**-cevmi za brezdimni smodnik.

Tudi velika zaloga vseh **lovskih potrebščin** po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se točno in zanesljivo izvršujejo.

.·. Ceniki na zahtevanje zastonj in poštnine prosto. .·.

PFAFF-ovi šivalni stroji

1409 52—17

so najboljši za rodbinsko porabo.

Šivajo, gotijo in pletó

neprekosno za obrtne namene šivajoč sem in tje (Kugellager).

Glavno zastopstvo: FRAN TSCHINKEL

Ljubljana, Mestni trg 9. **Kočevje,** v gradu.

Največja zaloga

čevljev za gospode, dame in otroke ter **športnih čevljev** iz najbolj slovitih **tovarn.**

Angleški šagrin, črne, rujave in bele barve. 766 52-25

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki

„Severonemškega Lloyda“ iz

Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Berite! Pozor!

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite **v Ljubljani edino-le** pri 25.8 52—1

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne **„Pri starem Tišlerju“.**

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila **točno in brezplačno.** Postrežba **poštena reelna in solidna.**

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vôz

kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 23

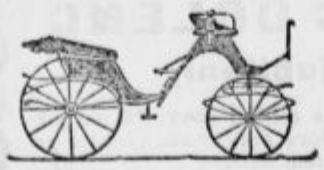

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejmem tudi izurjene **kovaške pomočnike in krepke vajence** poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po **nizki ceni.**

Oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje **Franja Jesih** Ljubljana, Stari trg 28. Dobi se tudi kroj po životni meri.

1288 52-1

POZOR AMERIKANCI

in sploh vsi, ki prihajajo v Ljubljano na največjo zalogo **moških** in ženskih

izgotovljenih oblek

domačega izdelka, dalje **obuval, srajo, klobukov, kovčegov,** solnčnikov, slamnikov robcev in šerp itd. po izredno nizki ceni.

762 39—30

MATEJ OREHEK

trgovina v Kolodvorskih ulicah st. 26

v lastni hiši **v Ljubljani**

Dragotin Puc,

2068 **tapetnik in preprogar** 7

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6, I. nadstr.,

priporočam po nizkih cenah:

modroce na peresih, otomane ter svoje **„Patent“-divane,** kateri se premenè v posteljo.

Prenavljam tudi po jako nizkih cenah vse v to stroko spadajoče izdelke.

744 52—19

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne **duhovniške obleke** iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo **izgotovljene obleke.** posebno na **haveloke** v največji izberi po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

900 24 **F. HITI**

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

Pivovarna J. PERLES

LJUBLJANA, Prešernove ulice 7

priporoča

izvrstno marčno pivo

v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 let

Fr. Šupeve

priporoča velečastiti duhovščin ter slavnemu občinstvu

zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče

za cerkev, pogrebe in procesije,

voščene zvitke, izborni méd-pitanec

koji se dobiva v steklenicah, škatljah in škafih v poljubni velikosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi **vosek in suho satovje,** po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postreči.

1550 52—9 **LJUBLJANA,**

Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša.

Pri nakupovanju
suknenega
in manufakturnega
blaga
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
Špitalske ulice štev. 4.
811 52—25
Velika zaloga
suknenih ostankov.

HLODE

kupuje
po najugodnejših cenah proti gotovini
parna žaga Deghenghi v Ljubljani,
in sicer: 2250 52—4

hrastove, debele od 30 cm naprej, kub. čevelj K	1·20
smrekove „ „ „ „ „ „ „ „	—·64
jelkove „ „ „ „ „ „ „ „	—·57
bukove „ „ „ „ „ „ „ „	—·56
borove „ „ „ „ „ „ „ „	—·58
frize hrastove, kvadratni meter	2·20

franko Ljubljana, na državni kolodvor v Šiški postavljeno.
Hlode pod mero, ali škart, eno tretjino manj.

Priporočam 2451 3

perje in puh

najboljše kakovosti po nizki ceni

ANTON ŠARC,

zaloga belega blaga in izdelovanje perila
v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 8

Ugodna prilika

Mlin (dobro obstoječa vodna moč) s petimi tečaji, s 4 črnimi in 1 belim; nadalje **žaga** z dvema gartri, se dá v **najem** ali pod zelo ugodnimi pogoji **prodá** radi oružinskih razmer.
Kje, pove upravništvo „Slovenca". 2485 5-3

I. Primožič

slovenski optik v Gorici
ulica Vetturini 3,

priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo
optičnih izdelkov
in sicer vsake vrste očala, barometre, toplomere, zdravniške toplomere, daljnogleda, vage za vino žganje itd.
Sprejema naročila in popravе ter pošilja na dom.
2027 8

PETER WERNIG

c. kr. dvorni izdelovalec orožja
Borovlje, Koroško.
izumitelj in izdelovalec
triumpf-riefled pušk
in **Wernig-universal pušk**
z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, **neprekosljivimi cevnimi vijali** (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan, za kar se **popolno jamči,** po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

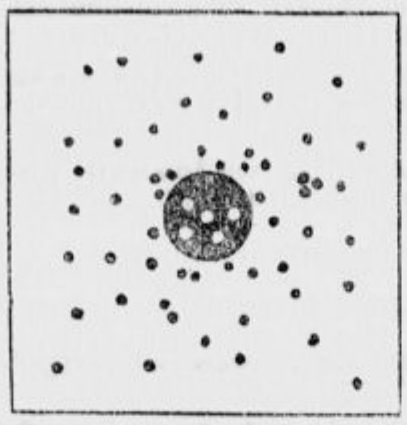

najizbornejše izdelke
kakar trocevke, lahke kot pero, odl. **risanice** (stuce), **dvocevne risanice** (Bockgewehr), **puške za streljanje v tarčo** (Büchsenflinten), **Mannlicherjeve schönauske risanice,** kakor tudi Weringove čveterocevke itd.
Ceniki zastonj in franko. 2252 5—5

Pariška svetovna razstava 1900: „GRAND PRIX".

Najvišja odlika!
Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno, če na podplatu 1860. T.P.A.P.M. С.ПЕТЕРБУРГ. in ustanovno leto 1860.

Šent Peterburške GALOŠE

čevlji za sneg, „Storm Slippers".

2416 6—2
Vsak dan jih izdela tovarna
40.000 parov!
Edini kontrahenti: **Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.**

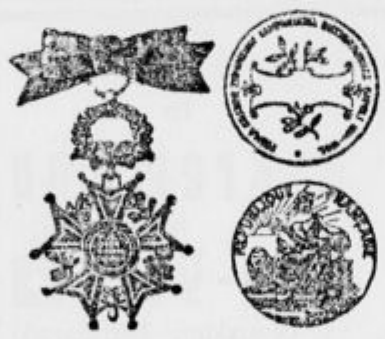

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.
Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškova ulice 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovšini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: **žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole** itd.
Specijaliteta: **valjčni zastori in solnčne plahte** po najnovejšem zistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.
1509 52—59

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York
je **proga**
rdeče zvezde „Red Star Line".

Na naših parnikih: „Finland", „Kroonland", „Vaderland", „Zeeland" in „Samland", kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpnom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec **vožnjo čez Kanado,** katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC

v Ljubljani,
Kolodvorske ulice odslej štev. 26. od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju". 87

409 104—76

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
priporoča visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo **cerkvenih posod in orodja.**
Vedno velika zaloga.
Prečastiti gospod!
Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pozlatim itd.
Velika zaloga elektr. sveti in kiparskih del.

Slovita, moderno urejena tovarna
820 12—12

G. SKRBIC

Zagreb, Ilica 40
priporoča svoje slovite solidne in cenene

žaluzine, lesene in platnene **rolete,** lesene in železne **zastore** za okna in prodajalne.
Ceniki franko in zastonj

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja
1619 100—33 prodaja
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv firnežev, lakov in steklarskega kleja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

!!! Svoji k svojim !!!

FR. ŠOUKAL

krojač,
Ljubljana, Pred škofijo 12,

odlikovan v Parizu 1906 — odlikovan v Parizu 1906

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih del **natančno po meri,** po nizkih cenah. 1893 8
Priznanja prve vrste na razpolago.